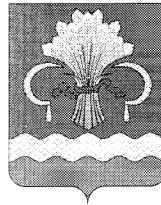

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
М. Жәлил ур., 23/33 йорт, Мамадыш шәһәре,
Татарстан Республикасы, 422190

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ
М. Жәлил ур., 23/33, Мамадыш ш.,
Татарстан Республикасы, 422190

Тел.: (85563) 3-15-00, 3-31-00, факс 3-22-21, e-mail: mamadysh.ikrayona@tatar.ru, www.mamadysh.tatarstan.ru

Карар
№ 266

Карар
«15» 07 2024 ел

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең хезмәтенә түләү шартлары турындагы нигезләмәне раслау турында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2024 елның 24 июнендәге 454 номерлы карары нигезендә, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының башкарма комитеты

ка р а р б и р э:

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең хезмәтенә түләү шартлары турындагы нигезләмәне яңа редакциядә бәян итәргә (1 нче кушымта);

2. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы белем бирү оешмалары житәкчеләренең, белгечләренең һәм хезмәткәрләренең гомумтармак һөнәрләре хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү шартлары турында нигезләмәне яңа редакциядә бәян итәргә (2 нче кушымта).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә һәм 2024 елның 1 июленнән барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләренә кагыла.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында <http://mamadysh.tatarstan.ru/> адресы буенча һәм Мамадыш муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Житәкче

В.И.Никитин

0000012276

Татарстан Республикасы Мамадыш
муниципаль районы Башкарма комитетының
15.07.2024 ел, № 266 карарына
Кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨСТӘМӘ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАЛАРЫ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРЕНӘ ХЕЗМӘТ ХАКЫ ТҮЛӘУ ШАРТЛАРЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы өстәмә белем бирү оешмалары (алга таба - өстәмә белем бирүне оештыру) хезмәткәрләренең окладларын формалаштыру тәртибен, компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр шартларын һәм күләмен билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

хезмәткә түләү системасы-хезмәткәрләрнең хезмәткә түләү шартларын һәм күләмен, шул исәптән база (вазыйфа окладлары) күләмен, шулай ук федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнгән компенсация һәм стимуллаштыру характерындагы түләүләрне билгеләүче нормалар жыйнагы;

төп оклад - өстәмә белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең календарь ай өчен хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәү өчен билгеләнгән оклады йә хезмәт нормасы (атнага (елга) педагогик эш нормасы) өчен, кызыксындыру һәм компенсация характерындагы түләүләрне исәпкә алмыйча, башкарыла торган эшләрнең катлаулылыгына бәйле рәвештә, өстәмә белем бирү оешмасы хезмәткәре оклады;

вазыйфаи оклад - компенсация һәм кызыксындыру түләүләрен исәпкә алмыйча, фактта эшләнгән бер ай эчендә хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен хезмәткәрнең хезмәтенә түләүнең беркетелгән күләме;

хезмәт хакы (хезмәткәрнең хезмәте өчен түләү) - компенсация һәм стимуллаштыру түләүләрен дә кертеп, хезмәткәрнең квалификациясенә, башкарыла торган эшнәң катлаулылыгына, күләменә, сыйфатына һәм шартларына бәйле рәвештә хезмәте өчен түләү;

компенсация характерындагы түләүләр - компенсация характерындагы өстәмәләр һәм өстәмә түләүләр, шул исәптән нормаль шартлардагы эш өчен һәм компенсация характерындагы башка түләүләр;

стимуллаштыру характерындагы түләүләр - өстәмә түләүләр һәм стимуллаштыручы характердагы өстәмәләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре.

1.3. Татарстан Республикасы Өстәмә белем бирү оешмаларында мәгариф хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең, мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендә эшлүчеләрнең, медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең, Авыл хужалыгы вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең (алга таба - мәгариф хезмәткәрләре, мәдәният хезмәткәрләре, медицина хезмәткәрләре, авыл хужалыгы хезмәткәрләре) хезмәт хакы түбәндәгеләр нигезендә билгеләнә:

вазыйфаи окладлар;

стимуллаштыру характерындагы түләүләр;

компенсация характерындагы түләүләр.

1.4. Хезмэткэрнең профиль буенча эш стажы артуга, квалификация категориясе бирелүгә бәйле рәвештә хезмэт өчен түләү күләмен үзгәртүгә, мактаулы исем бирүгә, ведомство аерымлык тамгалары белән бүләкләүгә, еллык яисә башка отпускта булу чорында, аның вакытлыча хезмэткә яраксызлыгы чорында, шулай ук аның өчен уртача хезмэт хакы сакланып калучы башка чорларда хезмэт хакы үзгәртүгә, аның хезмэткә түләү күләме үзгәрү күрсәтелгән чорлар тәмамланганнан соң башкарыла.

1.5. Өстәмә белем бирү оешмалары житәкчеләре:

Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының 2010 елның 26 августындагы "Мәгариф хезмәткәрләре вазыйфаларының житәкчеләрен, белгечләрен һәм хезмәткәрләрен Бердәм квалификация белешмәлеген раслау турында", N 761н боерыгының "Мәгариф хезмәткәрләре вазыйфаларының житәкчеләрен, белгечләрен һәм хезмәткәрләрен Бердәм квалификация белешмәлеген раслау турында", "Мәгариф хезмәткәрләре вазыйфаларының квалификация характеристикалары" бүлгә белән билгеләнгән белем, педагогик эш стажы (белгечлек буенча эш, билгеле бер вазыйфада) квалификация характеристикаларына туры килү турындагы документларны тикшерәләр.;

ел саен өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә тарификация исемлекләрен төзиләр һәм раслыйлар;

Өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең хезмэт хакы күләмен вакытында һәм дәрәжә билгеләү өчен җаваплы.

II. Өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең хезмэт хакының төп окладларын билгеләү

2.1. Өстәмә белем бирү оешмаларының хезмәткәрләренең хезмэт хакының нигез окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификация дәрәжәсе	Вазыйфаның исеме	Айга база оклады күләме, сум
1	2	3
Беренче дәрәжәдәге ярдәмче персоналның һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Уку часте секретаре	19 515
Педагогик хезмәткәрләр вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Хезмэт буенча инструктор	20 705
	Физик культура инструкторы	
	Музыкаль житәкче	
Икенче квалификация дәрәжәсе	Тренер-укытучы	20 800
	Концертмейстер	
	Өстәмә белем бирү педагогы	
	Педагог-оештыручы	
	Социаль педагог	
	Инструктор-методист	

Өченче квалификация дәрәжәсе	Житештерү укытуы остасы	20 900
	Педагог-психолог	
	Методист	
	Өстәмә белем бирүче өлкән педагог	
	Өлкән тренер-укытучы	
	Өлкән инструктор-методист	
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	Укытучы (укытучының профессор-укытуучылар составына кертелгән вазыйфасыннан тыш)	21 000
	Физик тәрбия житәкчесе	
	Өлкән методист	
	Тьютор (югары һәм өстәмә һөнәри белем бирү өлкәсендә мәшгуль тьютордан тыш)	
Структур бүлекчәләр житәкчеләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Структур бүлек мөдире (башлыгы) : балаларга өстәмә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы кабинет, лаборатория, бүлек, бүлек, сектор, укыту-консультация пункты, укыту (житештерү) остаханәсе һәм башка структур бүлекчәләр	21 050
Икенче квалификация дәрәжәсе	Белем бирү программасын һәм балаларга өстәмә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы аерымланган структур бүлекчә мөдире (башлыгы)	21 100

2.2. Өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең нигез окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификация дәрәжәсе	Вазыйфаның исеме	Айга база оклады күләме, сум
1	2	3
Икенче дәрәжәдәге авыл хужалыгы хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Ветеринария фельдшеры	20 818
Икенче квалификация дәрәжәсе	Үсемлекләргә саклау буенча агроном (урта квалификация)	
Өченче дәрәжәдәге авыл хужалыгы хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		

Беренче квалификация дәрәжәсе	Агроном	20 868
	Зоотехник	
	Ветеринария табибы	
Икенче квалификация дәрәжәсе	Агроном II категория	20 923
	II категорияле зоотехник	
	II категорияле ветеринария табибы	
Өченче квалификация дәрәжәсе	Агроном I категория	20 978
	I категорияле зоотехник	
	I категорияле ветеринария табибы	
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	Алып баручы агроном	21 033
	Алып баручы зоотехник	
	Алып баручы ветеринария табибы	
Өченче дәрәжәдәге авыл хужалыгы хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Баш агроном	21 759

2.3. Өстәмә белем бирү оешмаларының медицина хезмәткәрләренең нигез окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификация дәрәжәсе	Вазыйфаның исеме	Айга база оклады күләме, сум
"Урта медицина һәм фармацевтика персоналы" профессиональ квалификация төркеме		
Өченче квалификация дәрәжәсе	Шәфкать туташы (медбрат)	21 163
	Массаж шәфкать туташы (массаж медбратаы)	
Бишенче квалификация дәрәжәсе	Өлкән шәфкать туташы (өлкән медбрат)	22 863
"Табиблар һәм провизорлар" вазифалы профессиональ квалификация төркеме		
Икенче квалификация дәрәжәсе	Табиб-белгечләр (өченче һәм дүртенче квалификация дәрәжәләренә кертелгән табиблардан тыш)	24 563
< * > Вазифа оешмада өч һәм аннан да күбрәк шәфкать туташы буйсынуында булганда билгеләнә.		

2.4. Өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең нигез окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Вазыйфаның исеме	Айга база оклады күлөме, сум
1	2
"Мәдәният, сәнгать һәм урта звено кинематографиясе хезмәткәрләре вазыйфалары" һөнәри квалификация төркеме	
Аккомпаниатор	20 862
Костюмер мөдире	
Культөештыручы	
"Әйдәп баручы звено мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары" профессиональ квалификация төркеме	
Библиограф	21 362
Китапханәче	
Әйдәп баручы китапханәче	
Тавыш операторы	
Фондларны саклаучы	
Рәссам-скульптор	
Рәссам-куючы	
"Мәдәният, сәнгать һәм кинематография оешмасының житекче составы вазыйфалары" профессиональ квалификация төркеме	
Музей бүлгеге (сектор) мөдире	22 562
Китапханәнең бүлек (сектор) мөдире	
Кино- һәм видеофильмнар прокаты бүлгеге мөдире (пункт)	
Тавыш режиссеры	
Режиссер-куючы	
Сәнгать житекчесе	

III. Хезмәт хагы ставкасы өчен сәгать нормасы (база оклады) һәм оешмаларның күләм күрсәткечләренә норматив саны өстәмә белем бирү

3.1. Эш вакытының озынлыгы (хезмәт хагы ставкасы өчен сәгатьләр нормасы) Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2014 елның 22 декабрендәге "Педагогик хезмәткәрләренә эш вакыты озынлыгы (хезмәт хагы ставкасы өчен педагогик эш сәгатьләре нормалары) һәм хезмәт килешүендә әйтелгән педагогик хезмәткәрләренә укуту йөкләнешен билгеләү тәртибе турында" 1601 № боерыгы белән билгеләнгән.

Өстәмә белем бирү оешмаларының педагог хезмәткәрләре өчен эш вакытының озынлыгы (хезмәт хагы ставкасы өчен сәгать нормасы) атнага 36 сәгатьтән дә артык булмаган эш вакытының кыскартылган дәвамлылыгыннан чыгып билгеләнә, ул мөгаллимлек (уку) эшен, тәрбияви эшене,

шулай ук билгелэнгән тәртиптә расланган вазыйфаи бурычлар һәм эш вақыты режимы белән каралган башка педагогик эшне үз эченә ала.

3.2. Өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре тарафыннан күрсәтелә торган база окладының бер сәгатенә күләм күрсәткечләрнең норматив саны түбәндәгеләрне тәшкил итә:

3.2.1. Өстәмә белем бирү оешмаларының өстәмә белем бирү педагогларына, сәнгать-эстетик юнәлешле балаларга өстәмә белем бирү оешмаларынан тыш:

15 кеше - укытуның беренче елында;

12 кеше - укытуның икенче елында;

10 кеше - укытуның өченче һәм аннан соңгы елларында.

3.1.2. Өстәмә белем бирү педагогларына, сәнгать-эстетик юнәлешле балаларга өстәмә белем бирү оешмаларында концертмейстерларга:

музыка мәктәпләре (сәнгать мәктәпләренең музыка бүлекләре):

1 кеше - индивидуаль дәресләрдә;

10 кеше - белем бирүнең жиде еллык срогы булганда төркем дәресләрендә;

6 кеше - төркемле дәресләрдә укытуның биш еллык срогы булганда;

40 кеше - укытуның жиде еллык срогы булганда жыелма дәресләрдә;

18 кеше - укытуның биш еллык срогы булганда жыелма дәресләрдә;

10 кеше - сәнгать мәктәпләре (сәнгать мәктәбе бүлекләре), сәнгать мәктәбенең гомумэстетик белем бирү бүлекләре өчен;

8 кеше - сәнгать мәктәбенең иртә эстетик белем бирү бүлекләре; сәнгать мәктәбенең фольклор бүлекләре өчен:

1 кеше - индивидуаль дәресләрдә;

6 кеше - фольклор хореография дәресләрендә;

төркем дәресләрендә 10 кеше;

20 кеше - жыелма дәресләрдә;

сәнгать мәктәбенең хореография мәктәпләре (сәнгать мәктәбенең хореография бүлекләре), театр сәнгате бүлекләре өчен:

1 кеше - индивидуаль дәресләрдә;

5 кеше - махсулашу предметлары буенча дәресләрдә;

10 кеше төркем дәресләрендә.

3.3. Мәгариф хезмәткәрләре, мәдәният хезмәткәрләре, авыл хужалыгы, медицина хезмәткәрләренең эш вақыты (хезмәт хакы ставкасы өчен эш сәгәтләре нормалары) дәвамлылыгы Россия Федерациясе Хезмәт кодексы белән билгеләнә.

3.4. Хезмәткәрләрнең аерым категорияләренә эш вақыты озынлыгы (хезмәт хакы ставкасы өчен эш сәгәтләре нормасы) федераль һәм региональ дәрәжәләрдә өч яклы тармак килешүләре белән билгеләнергә мөмкин.

IV. Өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә вазыйфай хезмәт хакын формалаштыру тәртибе

4.1. Өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә вазыйфай оклады (O_d) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$O_d = O_b \times \frac{H_f}{H_N} + P,$$

биредә:

O_b - әлеге Нигезләмәнең II бүлеге нигезендә кабул ителә торган педагогик хезмәткәрләрнең база оклады күләме;

H_f - өстәмә белем бирү оешмаларында фактта эшләнгән сәгатьләр саны;

H_N - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә эш хакы ставкасы өчен әлеге Нигезләмәнең IV бүлегендә билгеләнгән сәгать нормасы;

P - китап басу продукциясе һәм вакытлы басмалар белән тәмин итүгә компенсация - педагогик хезмәткәрләр вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеменә керә торган, әмма төп эш урыны буенча бер ставкадан артмаган педагогик хезмәткәрләргә билгеләнә.

V. кызыксындыру характерындагы түләүләр

5.1. кызыксындыру характерындагы түләүләргә хезмәткәрне хезмәтнең сыйфат нәтижеләренә стимуллаштыруга, шулай ук башкарылган эш өчен бүләкләүгә юнәлдерелгән түләүләр керә.

5.1.1. кызыксындыру характерындагы түләүләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

квалификация категориясе өчен түләүләр;

мактаулы исемнәр һәм ведомство бүләкләре булган өчен түләү;

профиль буенча эш стажы өчен түләүләр;

хезмәтнең интенсивлыгы өчен түләүләр;

авыл жирендә эшләгән өчен белгечләргә түләүләр;

премия һәм башка кызыксындыру түләүләре;

башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләр.

5.2. Өстәмә белем бирү оешмаларында мәгариф хезмәткәрләренә кызыксындыру характерындагы түләүләр күләме һәм тәртибе.

5.2.1. Квалификация категориясе (B_{kk}) өчен түләүләр педагогик хезмәткәрләрнең һәм структур бүлекчәләр житәкчеләренә һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә, аларда квалификация категориясенә гамәлдә булу срогы чикләрендә гамәлдәге квалификация категориясе булганда бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kk} = O_d \times \frac{D_{kk}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә вазыйфай оклады;

**Квалификация категориясе өчен өстәмэләр күләме
мәгариф хезмәткәрләренә**

Квалификация дәрәжәсе	Квалификацион категория	Өстәмэләр күләме, процентлар
1	2	3
Педагогик хезмәткәрләр вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренчесе	Беренче квалификация категориясе	11,0
	югары квалификация категориясе	13,0
Икенче	Беренче квалификация категориясе	11,0
	югары квалификация категориясе	13,0
Өченчесе	Беренче квалификация категориясе	12,0
	югары квалификация категориясе	15,5
Дүртенче	Беренче квалификация категориясе	13,0
	югары квалификация категориясе	18,0
Структур бүлекчәләр житәкчеләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренчесе	Беренче квалификация категориясе	13,0
	югары квалификация категориясе	18,0
Икенче	Беренче квалификация категориясе	13,0
	югары квалификация категориясе	18,0

Квалификация категориясе өчен түләүләренә билгеләү (үзгәртү) тиешле аттестация комиссиясе тарафыннан уңай карар кабул ителгән көннән башкарыла.

5.2.2. Мактаулы исемнәр һәм ведомство бүләкләре (Врз) булган өчен түләү беренче һәм икенче дәрәжәләрдәге ярдәмче персонал, педагогик хезмәткәрләр һәм структур бүлекчәләр житәкчеләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәренә керүче мәгариф хезмәткәрләре вазыйфалары буенча бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times \frac{D_{pz}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_{pz} - мактаулы исемнәр өчен өстәмэләр күләме.

Совет Социалистик Республикалары Союзы составында Россия Федерациясенең, Совет Социалистик Республикалары берлегенең, союздаш республикаларның мактаулы исемнәре булу өчен өстәмә күләме 7 процент тәшкил итә.

Татарстан Республикасының (Татарстан Автономияле Совет Социалистик Республикасы) мактаулы исемнәре булу өчен өстәмә күләме 6 процент тәшкил итә.

Өстәмә күләме Россия Федерациясенең ведомство бүләкләре, Россия Советлар Федератив Социалистик Республикасының ведомство бүләкләре, Татарстан Республикасының ведомство бүләкләре, Советлар Социалистик Республикалары берлеге составында союздаш республикаларның ведомство бүләкләре булган өчен 4 процент тәшкил итә.

Өстәмә күләме Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының) Мактау грамотасы булган өчен 2 процент тәшкил итә. Россия Федерациясе мәгариф министры (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министры, Россия Федерациясе мәгариф министры) боерыгы белән Россия Федерациясе Мәгариф Министрлыгының (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының) ведомство бүләкләре тапшыру Тәртибе нигезендә Россия Федерациясе Мактау грамотасы белән бүләкләнгән мәгариф хезмәткәрләренә өстәмә түләү билгеләнә.

«Мәгарифтәге казанышлар өчен» Татарстан Республикасы күкрәк билгесе, «Мактаулы оһаз» мактау билгесе, «Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән өлкәсе отличнигы» мактау билгесе, «Телләрене, мәдәниятләрене, традицияләрене саклау һәм үстерү өчен» күкрәк билгесе, «Яшь мөгаллим» күкрәк билгесе 2 процент тәшкил итә. «Мәгарифтәге казанышлар өчен» Татарстан Республикасы күкрәк билгесе, «Мактаулы оһаз» мактау билгесе, «Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән өлкәсе отличнигы» мактау билгесе, «Телләрене, мәдәниятләрене, традицияләрене саклау һәм үстерү өчен» күкрәк билгесе, «Яшь мөгаллим» күкрәк билгесе өчен өстәмә акча Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән министры (Татарстан Республикасы мәгариф министры) боерыгы нигезендә билгеләнә.»;

Мәгариф хезмәткәрләренә тиешле түләүләр бирелә торган мактаулы исемнәр һәм ведомство бүләкләре исемлеге әлеге Нигезләмәгә кушымтаның 1 нче таблицасында китерелгән.

Мактаулы исемнәр һәм ведомство бүләкләре булган өчен түләү күләмнәрен билгеләү мактаулы исем һәм ведомство бүләкләре бирелгән көннән башлап башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемгә һәм (яисә) ике һәм аннан да күбрәк ведомство бүләкләренә ия булган мәгариф хезмәткәрләренә хезмәткәр сайлау буенча нигезләренәң берсе буенча түләнә.

5.2.3. профиль (Bs) буенча эш стажы өчен түләүләр, профиль буенча эш озынлыгына карап, һөнәри квалификация төркемнәре һәм квалификация дәрәжәләре киселешендә стаж буенча төркемнәр буенча билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_s = O_d \times \frac{D_s}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренәң вазыйфаи оклады;

D_s - 2 нче таблицада китерелгән профиль буенча эш стажы өчен өстәмәләр күләме.

2 нче таблица

профиль буенча эш стажы өчен өстәмә күләмнәре

Һөнәри квалификация төркеме исеме	Квалификация дәрәжәсе	Стаж буенча төркем	Өстәмәләр күләме, процентлар
Икенче дәрәжәдәге ярдәмче укыту персоналы вазифасы	беренчесе - икенче	4 яшьтән 10 яшькә кадәр	2,0
		10нан 15 яшькә кадәр	3,0
		15 елдан артык	4,0
Педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары	беренчесе - дүртенче	2 яшьтән 6 яшькә кадәр	3,0
		6 яшьтән 10 яшькә кадәр	4,5
		10нан 15 яшькә кадәр	5,5
		15 елдан артык	6,5
Структур бүлекчәләр житәкчеләре вазифасы	беренчесе - икенче	2 яшьтән 6 яшькә кадәр	3,0
		6 яшьтән 10 яшькә кадәр	4,5
		10нан 15 яшькә кадәр	5,5
		15 елдан артык	6,5

5.2.4. Эш стажы үзгәргәндә профиль буенча эш стажы өчен түләү күләмен билгеләү (үзгәртү) стажы үзгәргәндә, стажын раслаучы документлар өстәмә белем бирү оешмасында булса яисә стажын раслаучы кирәкле документ бирелгән көннән эш стажына ирешү хокукына ия булган көннән алып башкарыла.

5.2.5. Педагогик эш стажына 3 нче таблица нигезендә мәгариф һәм башка оешмаларда педагогик, житәкче һәм методик эш исәпкә алына.

3 нче таблица

Мәгариф хезмәткәрләренең педагогик стажына исәпләнгән оешмалар һәм вазифалар Исемлеге

Оешма исеме	Вазыйфаның исеме
	2
Белем бирү оешмалары, шул исәптән югары белем бирү мәгариф оешмалары, югары белем бирүче хәрби белем бирү оешмалары һәм хәрби һөнәри белем бирү оешмалары, өстәмә һөнәри белем бирү оешмалары (белгечләрнең квалификациясен күтәрү);	Мәктәп укытучылары, укытучылар, дефектолог укытучылар, логопед укытучылар (логопедлар), (тормыш иминлеге нигезләрен, чакырылышка кадәрге эзерлекне укытучы) укытучы-оештыручылар, физик тәрбия житәкчеләре, өлкән мастерлар, житештерү буенча укыту мастерлары (шул исәптән транспорт чаралары йөртергә, авыл хужалыгы машиналарында эшләргә, язу машинкаларында

<p>медицина оешмалары һәм социаль хезмэт күрсәтү оешмалары, балалар йортлары, шифаханәләр, клиникалар, поликлиникалар, хастаханәләр һ.б.</p>	<p>эшләргә һәм башка оештыру техникасында эшләргә өйрәтә торган), өлкән методистлар, методистлар, өлкән инструктор-методистлар, инструктор-методистлар (шул исәптән физик культура һәм спорт, туризм буенча), концертмейстерлар, музыка житәкчеләре, өлкән тәрбиячеләр, тәрбиячеләр, сыйныф тәрбиячеләре, социаль педагоглар, педагог-психологлар, педагог-оештыручылар, өстәмә белем бирү педагоглары, өлкән тренер-укытучылар, тренер-укытучылар, өлкән вожатыйлар (пионервожатыйлар), физкультура буенча инструкторлар, хезмэт буенча инструкторлар, директорлар (башлыклар, мөдирләр), укыту, укыту-тәрбия, укыту-житештерү, тәрбия, мәдәни-тәрбия эшләре, сәнәгать буенча укыту (эш), чит телләр укыту буенча, очуга эзерлеккә укыту буенча, гомуми белем бирүгә эзерлек, режим буенча директор (башлык, мөдир) урынбасарлары, укыту буенча мөдирләр, эшчәнлекләре белем (тәрбия) бирү, методик тәэмин итү процессы белән бәйлә практика, укыту-консультация пунктлары, логопедия пунктлары, интернатлар, бүлекчеләр, бүлекләр, лабораторияләр, кабинетлар секцияләр, филиаллар, курслар һәм башка структур бүлекчеләр мөдирләре (башлыклары); режим буенча өлкән дежурныйлар, режим буенча дежурныйлар, аккомпаниаторлар, культөөштыручылар, экскурсоводлар; профессор-укытучылар составлары</p>
<p>Барлык исемнәрнең методик (укыту-методик) оешмалары (ведомство буйсынуындагы булуына бәйсез рәвештә)</p>	<p>Житәкчеләр, аларның урынбасарлары, мөдирләр: секторлар, кабинетлар, лабораторияләр, бүлекләр; эшчәнлекләре методик тәэмин ителеш белән бәйлә фәнни хезмәткәрләр; өлкән методистлар, методистлар</p>
<p>Мәгариф белән идарә итү органнары һәм мәгариф оешмалары житәкчеләген гамәлгә ашыручы органнар (структур бүлекчеләр)</p>	<p>Житәкчеләр, инспектор, методик вазыйфалар, инструкторлык, шулай ук белгечләрнең башка вазыйфалары (икътисадый, финанс, хужалык эшчәнлегә, төзелеш, тәэмин итү, эш башкару белән бәйлә вазыйфаларда эштән тыш)</p>
<p>Производства кадрлар эзерләү һәм квалификациясен күтәрү мәсьәләләре белән шөгыйльләнүче оешмалар, министрлыклар (ведомстволар) бүлекчеләре (бюролары), кадрлар бүлекләре</p>	<p>Эшчәнлегә квалификация эзерләү һәм күтәрү мәсьәләләре белән бәйлә штатлы укытучылар, производства эшчеләрне житештерү осталары, житәкче, инспектор, инженер, методик вазыйфалар</p>
<p>РОСТО (ДОСААФ) һәм гражданнар авиациясе мәгариф оешмалары</p>	<p>Житәкче, команда-жәйге, команда-инструкторлык, инженер-инструктор, инструктор һәм укытучылар составы, житештерү осталыгы осталары, инженер-инструктор-методистлар, инженерлар-очучы-методистлар</p>
<p>Оешмалар, торак-эксплуатация оешмалары, яшьләр торак комплекслары, балалар кинотеатрлары, яшь тамашачы театрлары, курчак театрлары, балалар</p>	<p>Тәрбиячеләр, педагог-оештыручылар, педагог-психологлар (психологлар), укытучылар, өстәмә белем бирү педагоглары (түгәрәкләр житәкчеләре), инструкторлар һәм методист инструкторлар, тренер-укытучылар һәм балалар һәм яшүсмерләр белән</p>

<p>һәм яшүсмерләр белән эшләү буенча мэдәни-агарту оешмалары</p>	<p>эшләү буенча башка белгечләр, балалар бүлекләре, секторлар мөдирләре</p>
<p>Төзәтү колонияләре, тәрбия колонияләре, тикшерү изоляторлары һәм төрмәләре, дөвалау-төзәтү оешмалары</p>	<p>Педагогика белеме булган очракта, түбәндәге вазыйфаларда: тәрбия эшләре буенча начальник урынбасары, отряд башлыгы, өлкән инспектор, гомуми белем бирү (укуту) буенча инспектор, өлкән инспектор-методист һәм методист, житештерү-техник укуту буенча өлкән инженер һәм инженер, житештерү буенча белем бирү буенча өлкән мастер һәм мастер, каравыл һәм режим буенча өлкән инспектор, укуту-техник кабинет мөдире, психолог.</p>
<p>Искәрмә: Педагогик эш стажына түбәндәгеләр керә: Татарстан Республикасы сәламәтлек саклау оешмаларының оештыру-методик бүлеге методистлары, өлкәннәр өчен социаль хезмәт күрсәтүне гамәлгә ашыручы медицина оешмаларында һәм оешмаларында укутучылар-дефектологлар, логопедлар, тәрбиячеләр сыйфатында эшләү вакыты; башка оешмаларда эшләү вакыты, СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә хезмәт итү, югары белем бирү мәгариф оешмаларында һәм урта звено белгечләрен әзерләү программалары буенча һөнәри белем бирү оешмаларында түбәндәге тәртиптә: Педагогика хезмәткәрләренә педагогик эш стажына бернинди шартларсыз һәм чикләүләрсез санала: контракт буенча хәрби хезмәттә булу вакыты бер эш көне өчен хәрби хезмәтнең бер көне өчен, ә чакырылыш буенча хәрби хезмәттә булу вакыты - ике эш көне өчен бер хәрби хезмәт көне; фильмотека мөдире һәм фильмотека методисты вазифасында эшләү вакыты; Педагогик эш стажына педагогик хезмәткәрләргә, аерым-аерым алынган бу чорларга да, шулай ук тулаем алганда да туры килгән һәм алар артыннан турыдан-туры педагогик эшчәнлек алып барган очракта, түбәндәге вакыт чорлары санала: СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә офицерлар, сержант, өлкән составлар, прапорщиклар һәм мичманнар вазыйфаларында хезмәт итү вакыты (шул исәптән Эчке эшләр министрлыгы гаскәрләрендә, гаскәрләрдә һәм куркынычсызлык органнарында), контракт буенча һәм чакырылыш буенча хәрби хезмәттә булу вакытыннан тыш; Россия Федерациясе халык мәгарифе һәм фән хезмәткәрләре һөнәр берлегенең (мәгариф, югары мәктәп һәм фәнни оешмалар) территориаль оешмалар (комитетлар, советлар) аппаратларында житекче, инспектор, инструктор һәм башка вазыйфаларында эшләү вакыты; һөнәр берлекләре органнарында сайланулы вазыйфаларда; педагогик жәмгыятьләрдә һәм Балалар фонды идарәләрендә инструкторлык һәм методик вазыйфаларда; Укутучы йорты директоры (мөдир) вазифасында (халык мәгарифе хезмәткәре, һөнәри белем бирү хезмәткәре); балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләре яисә балигъ булмаганнарны социаль-хокукый саклау бүлекләрендә, эчке эшләр органнарының хокук бозуларны кисәтү бүлекчәләрендә (балигъ булмаганнар эшләре буенча инспекцияләрдә, милициянең балалар бүлмәләрендә).</p>	

5.2.6. Педагогик хезмәткәрләренә аерым категорияләренә педагогик эш стажына СССР һәм Россия Федерациясенә Кораллы Көчләрендә белем бирү оешмасында эш профиленә яисә укуту предметы профиленә (курс, дисциплина, түгәрәккә) туры килә торган белгечлек (һөнәр) буенча хезмәт вакыты һәм вакыты исәпләнә:

укутучы-оештыручыларга (тормыш иминлеге нигезләре, хәрби әзерлекләргә);

укутучыларга һәм физик тәрбия укутучыларына, физик тәрбия житекчеләренә, физкультура инструкторларына, инструктор-методистларга (өлкән инструктор-методистларга), тренер-укутучыларга (өлкән тренерлар-укутучыларга);

укытучыларга, хезмэт (һөнәри) укыту укытучыларына, технологияләргә, сызымнарга, рәсем сәнгатенә, информатикага, махсус дисциплиналарга, шул исәптән аерым фәннәрне тирәнтен өйрәтүче гомуми белем бирү оешмаларының (сыйныфларының) махсус дисциплиналарына;

житештерү белем бирү осталарына;

өстәмә белем бирү педагогларына;

эксперименталь белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә;

педагог-психологларга;

методистларга;

урта һөнәри белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә мәдәният һәм сәнгатьнең урта звеносы (бүлекләре), музыкаль-педагогик, сәнгать-график, музыкаль музыкаль белгечләр әзерләү программалары буенча;

балаларга (мәдәният һәм сәнгатькә, шул исәптән музыка һәм сәнгать оешмаларына) өстәмә белем бирү оешмаларының укытучыларына, музыка һәм сәнгать оешмаларының махсус дисциплиналары укытучыларына, педагогика училищеларының (педагогика көллиятләренә) музыкаль дисциплиналары укытучыларына, музыка укытучыларына, музыка житекчеләренә, концертмейстерларга.

5.2.7. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының, бала йортларының тәрбиячеләренә (өлкән тәрбиячеләренә) педагогик стажга мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының ясле төркеме шәфкәт туташы, бала йортларының даими шәфкәт туташы вазифасында эшләү вакыты, ә ясле төркемнәр тәрбиячеләренә - медицина вазифаларында эшләү вакыты кертелә.

Тәрбияче һәм кече тәрбияче ярдәмчесе вазифасында эшләү вакыты, әлегә вазифаларда эшләү чорында хезмәткәрнең педагогик белеме булса яисә югары белем бирү яисә һөнәри белем бирү оешмасында укыса, педагогик эш стажына исәпләнә.

Оешма хезмәткәрләренә, сәгәтләр түләү шартларында төп эшеннән тыш башкарылган мәгариф оешмаларында педагогик эш вакыты, уку елында 180 сәгәттән дә ким булмаган күләмдәге педагогик стажга кертелә.

Шул ук вакытта педагогик стажга педагогик эш башкарган айлар гына исәпләнә.

СССР Кораллы Көчләрендә һәм Россия Федерациясенә Кораллы Көчләрендә эшләү һәм хезмәт итү турындагы конкрет мәсьәләләрне, укыту предметын (курс, дисциплина, түгәрәкне) оештыру житекчесенә профсоюз органы белән килештереп бирелә.

5.3. Өстәмә белем бирү оешмаларының мәдәният хезмәткәрләренә кызыксындыру характерындагы түләүләр күләме һәм тәртибе.

5.3.1. Квалификация категориясе (В_{kk}) өчен түләүләр һөнәри квалификация төркемнәре киселешендә аттестация йомгаклары буенча квалификация категорияләрен бирү тариф-квалификация характеристикалары нигезендә каралган белгечлекләр буенча эшләүче хезмәткәрләргә бирелә. Квалификация категориясе өчен түләүләр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kk} = O_d \times \frac{D_{kk}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә вазифаи оклады;

Dkk - 4 нче таблицада китерелгән квалификация категориясе өчен өстәмэләр күләме.

Квалификация категориясе өчен түләүләрне үзгәртү (билгеләү) аттестация комиссиясе төзелгән орган (учреждение) боерыгы датасы нигезендә башкарыла.

4 нче таблица

Квалификация категориясе өчен өстәмэләр күләме

Квалификацион категория	Өстәмэләр күләме, процентлар
"Әйдәп баручы звено мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары" профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация категориясе	5,0
Югары квалификация категориясе	8,0

5.3.2. Мактаулы исемнәр булган өчен түләүләр мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре (V_{pz}) вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәренә керүче мәдәният хезмәткәрләренә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$V_{pz} = O_d \times \frac{D_{pz}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_{pz} - мактаулы исемнәр өчен өстәмэләр күләме.

Совет Социалистик Республикалары союзы составында Татарстан Республикасының, автономияле республикаларның мактаулы исемнәре булу өчен өстәмэләр күләме 6 процент тәшкил итә.

Совет Социалистик Республикалары Союзы составында Россия Федерациясенә, Советлар Социалистик Республикалары берлегенә, союздаш республикаларның мактаулы исемнәре булу өчен өстәмә күләме 7 процент тәшкил итә.

Мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләренә тиешле түләүләр бирелә торган мактаулы исемнәр исемлегә әлегә Нигезләмәгә кушымының 2 нче таблицасында китерелгән.

Мактаулы исемнәр булган өчен түләү күләмнәрен билгеләү алар бирелгән көннән башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемне алган хезмәткәрләргә аларның булуы өчен түләү хезмәткәрне сайлау буенча мактаулы исемнәренә берсе буенча билгеләнә.

5.3.3. Профильлек (V_s) буенча эш стажы өчен түләүләр, хезмәткәрләр эшчәнлегә нәтижәләгән бәяләү индикаторларын үтәүне исәпкә алып, профиль буенча эш озынлыгына бәйле рәвештә, һөнәри квалификация төркемнәре киселешендә стаж буенча төркемнәр буенча билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$V_s = O_d \times \frac{D_s}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_s - 5 нче таблицада китерелгән профиль буенча эш стажы өчен өстәмэләр күләме.

профиль буенча эш стажы өчен өстәмә күләмнәре

Һөнәри квалификация төркеме исеме	Стаж буенча төркем	Өстәмәләр күләме, процентлар
Мәдәният, сәнгать һәм урта звено кинематографиясе хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме	3 яшьтән 6 яшькә кадәр	1,0
	6 яшьтән 10 яшькә кадәр	1,5
	10нан 15 яшькә кадәр	2,0
	15 елдан артык	2,5
Алдыңгы звено мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме	3 яшьтән 6 яшькә кадәр	1,0
	6 яшьтән 10 яшькә кадәр	2,5
	10нан 15 яшькә кадәр	3,5
	15 елдан артык	4,0

Эш стажы үзгәргәндә, профиль буенча эш стажы өчен түләү күләмен билгеләү (үзгәртү) стажы үзгәргәндә, стажын раслаучы документлар учреждениедә булса яисә стажын раслаучы кирәкле документ бирелгән көннән алып башкарыла.

5.4. Өстәмә белем бирү оешмаларының медицина хезмәткәрләренә кызыксындыру характерындагы түләүләр күләме һәм тәртибе.

5.4.1. Квалификация категориясе (B_{kk}) өчен түләүләр һөнәри квалификация төркемнәре киселешендә аттестация йомгаклары буенча квалификация категорияләрен бирү тариф-квалификация характеристикалары нигезендә каралган белгечлекләр буенча эшләүче хезмәткәрләргә бирелә. Квалификация категориясе өчен түләүләр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kk} = O_d \times \frac{D_{kk}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_{kk} - 6 нчы таблицада китерелгән квалификация категориясе өчен өстәмәләр күләме.

Квалификация категориясе өчен түләүләрне үзгәртү (билгеләү) аттестация комиссиясе төзелгән орган (учреждение) боерыгы датасы нигезендә башкарыла.

Квалификация категориясе өчен өстәмэләр күләме

Квалификацион категория	Өстәмэләр күләме, процентлар
Урта медицина һәм фармацевтика персоналы вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме	
Икенче квалификация категориясе	3,0
Беренче квалификация категориясе	6,0
Югары квалификация категориясе	10,0
Табиблар һәм провизорлар вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме	
Икенче квалификация категориясе	6,0
Беренче квалификация категориясе	10,0
Югары квалификация категориясе	20,0

5.4.2. Мактаулы исемнәр булган өчен түләүләр (B_{pz}) медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәренә керүче хезмәткәрләргә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times \frac{D_{pz}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмаларының медицина хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_{pz} - мактаулы исемнәр өчен өстәмэләр күләме.

Совет Социалистик Республикалары союзы составында автономияле республикаларның, Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре булу өчен өстәмэләр күләме 6 процент тәшкил итә.

Совет Социалистик Республикалары Союзы составында Россия Федерациясенә, Советлар Социалистик Республикалары берлегенә, союздаш республикаларның мактаулы исемнәре булу өчен өстәмә күләме 7 процент тәшкил итә.

Медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләренә тиешле түләүләр бирелә торган мактаулы исемнәр исемлегә әлегә Нигезләмәгә кушымтаның 3 нче таблицасында китерелгән.

Мактаулы исемнәр булган өчен түләү күләмнәрен билгеләү мактаулы исем бирелгән көннән башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемнәре булган хезмәткәрләргә аларның булуы өчен түләү хезмәткәрне сайлау буенча мактаулы исемнәренә берсе буенча билгеләнә.

5.4.3. профиль буенча эш стажы өчен түләүләр, профиль (B_s) буенча эш озынлыгына карап, һөнәри квалификация төркемнәре киселешендә стаж буенча төркемнәр буенча билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_s = O_d \times \frac{D_s}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренен вазыйфай оклады;

D_s - 7 нче таблицада китерелгән профиль буенча эш стажы өчен өстәмәләр күләме.

7 нче таблица

профиль буенча эш стажы өчен өстәмә күләмнәре

Һөнәри квалификация төркеме исеме	Стаж буенча төркем	Өстәмәләр күләме, процентлар
Урта медицина һәм фармацевтика персоналы	3 елдан 5 яшькә кадәр	2,5
	5 елдан 10 яшькә кадәр	3,5
	10нан 15 яшькә кадәр	4,5
	15 елдан артык	5,5
Врачлар һәм провизорлар	3 елдан 5 яшькә кадәр	5,0
	5 елдан 10 яшькә кадәр	7,5
	10нан 15 яшькә кадәр	9,0
	15 елдан артык	10,0

Эш стажы үзгәргәндә профиль буенча эш стажы өчен түләү күләмен билгеләү (үзгәртү) стажы үзгәргәндә профиль буенча эш стажы өчен түләү күләмен арттыруга хокук бирә торган стажга ирешү көненнән яисә стажын раслый торган документлар өстәмә белем бирү оешмасында булса яисә стажын раслый торган кирәкле документ тапшырылган көннән башлап башкарыла.

5.4.4. Хезмәтнең интенсивлыгы өчен түләүләр урта медицина һәм фармацевтика персоналы, табиблар һәм провизорлар (B_{sr}) вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{sr} = O_d \times \frac{D_{sr}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмаларының медицина хезмәткәрләренен вазыйфай оклады;

D_{sr} - 8 нче таблицада китерелгән хезмәтнең интенсивлыгы өчен өстәмәләр күләме.

8 нче таблица

Хезмәтнең интенсивлыгы өчен өстәмә күләмнәре

Һөнәри квалификация төркеме исеме	Квалификация дәрәжәсе	Өстәмәләр диапазоны, процентлар
Урта медицина һәм фармацевтика персоналы	икенчесе	1,5
	өчөнчесе	3,0
	дүртенче	4,5
	бишенче	10,0
Табиблар һәм провизорлар	беренчесе - икенче	3,0

5.5. Өстәмә белем бирү оешмаларында авыл хужалыгы хезмәткәрләренә кызыксындыру характерындагы түлүүләр күләме һәм тәртибе.

5.5.1. Квалификация категориясе (B_{kk}) өчен түлүүләр һөнәри квалификация төркемнәре киселешендә аттестация йомгаклары буенча квалификация категорияләрен бирү тариф-квалификация характеристикалары нигезендә каралган белгечлекләр буенча эшләүче хезмәткәрләргә бирелә. Квалификация категориясе өчен түлүүләр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kk} = O_d \times \frac{D_{kk}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_{kk} - 9 нчы таблицада китерелгән квалификация категориясе өчен өстәмәләр күләме.

Квалификация категориясе өчен түлүүләрне үзгәртү (билгеләү) аттестация комиссиясе төзелгән орган (учреждение) боерыгы датасы нигезендә башкарыла.

9 нчы таблица

Квалификация категориясе өчен өстәмәләр күләме

Квалификацион категория	Өстәмәләр күләме, процентлар
"Өчөнчө дәрәжәдәге авыл хужалыгы хезмәткәрләре вазыйфалары" профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация категориясе	5,0
Югары квалификация категориясе	8,0

5.5.2. Мактаулы исемнәр булган өчен түлүүләр авыл хужалыгы хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәренә керүче авыл хужалыгы хезмәткәрләренә (B_{pz}) бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times \frac{D_{pz}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренен вазыйфаи оклады;

D_{pz} - мактаулы исемнәр өчен өстәмәләр күләме.

Совет Социалистик Республикалары союзы составында Татарстан Республикасының, автономияле республикаларның мактаулы исемнәре булу өчен өстәмәләр күләме 6 процент тәшкил итә.

Совет Социалистик Республикалары Союзы составында Россия Федерациясенен, Советлар Социалистик Республикалары берлегенен, союздаш республикаларның мактаулы исемнәре булу өчен өстәмә күләме 7 процент тәшкил итә.

Авыл хужалыгы хезмәткәрләренә тиешле түләүләр бирелә торган мактаулы исемнәр исемлегә әлегә Нигезләмәгә кушымтаның 5 нче таблицасында китерелгән.

Мактаулы исемнәр булган өчен түләү күләмнәрен билгеләү мактаулы исем бирелгән көннән башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемне алган хезмәткәрләргә аларның булуы өчен түләү хезмәткәрне сайлау буенча мактаулы исемнәрнең берсе буенча билгеләнә.

5.5.3. профиль (B_s) буенча эш стажы өчен түләүләр, хезмәткәрләр эшчәнлегенен нәтижәләгән бәяләү индикаторларын үтәүне исәпкә алып, профиль буенча эш озынлыгына карап, авыл хужалыгының һөнәри квалификация төркемнәре киселешендә стаж буенча төркемнәр буенча билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_s = O_d \times \frac{D_s}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренен вазыйфаи оклады;

D_s - 10 нчы таблицада китерелгән профиль буенча эш стажы өчен өстәмәләр күләме.

10 нчы таблица

профиль буенча эш стажы өчен өстәмә күләмнәре

Һөнәри квалификация төркеме исеме	Стаж буенча төркем	Өстәмәләр күләме, процентлар
Икенче дәрәжәдәге авыл хужалыгы хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме	3 елдан 5 елга кадәр	2,5
	5 елдан 10 елга кадәр	3,5
	10нан 15 елга кадәр	4,5
	15 елдан артык	5,5
Өченче дәрәжәдәге авыл хужалыгы хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме	3 елдан 5 елга кадәр	3,0
	5 елдан 10 елга кадәр	4,5
	10нан 15 яшькә кадәр	5,5

	15 елдан артык	6,5
--	----------------	-----

Эш стажы үзгөргөндө, профиль буенча эш стажы өчен түлөү күлөмөн билгелөү (үзгөртү) стажы үзгөргөндө, стажын раслаучы документлар учреждениедө булса яисэ стажын раслаучы кирэкле документ бирелгөн көннөн алып башкарыла.

5.6. Премияль һәм башка бүлөклөү түлөүлөрө төп эш урыны һәм төп вазыйфасы буенча өстәмә белем бирү оешмалары хезмэткэрлэрэнә (укутучылар һәм укутучылар вазыйфасын биләүче хезмэткэрлэрдән тыш) юбилей даталары, аерымлык билгеләре, рэхмэт хатлары, грамоталар, мактаулы исемнәр алу һәм өстәмә белем бирүне оештыруның коллектив шартнамәләре белән билгеләнгән билгеле бер вакыт аралыгында (бер ай, квартал, бер ел) бер үк вакытта билгеләнә.

5.6.1. Эш нәтижәләре буенча премия һәм башка бүлөклөү түлөүлэрэн башкару күлөмө, тәртибе һәм шартлары өстәмә белем бирүне оештыруның локаль норматив актлары һәм коллектив килешүлэр белән билгеләнә.

5.6.2. Өстәмә белем бирү оешмалары хезмэткэрлэрэнә премия түлөүлэрэнә каралган хезмэт өчен түлөү фонды күлөмө хезмэт хакын түлөүгә каралган фондның кимендә 2 процентын (хезмэт хакы, вазыйфай окладлары ставкалары), кызыксындыру характерындагы түлөүлэр (авыл жирендә эшлэгән өчен белгечлэргә түлөүлэрдән тыш), эшчәнлек үзенчөлөклөрө өчен түлөүлэр, төп эш урыны һәм төп вазыйфа буенча хезмэткэрлэргә (укутучылар вазыйфасын билэгән хезмэткэрлэрдән тыш) тәшкил итә.

5.6.3. Өстәмә белем бирү мәгариф оешмалары хезмэткэрлэрэнә эшчәнлек нәтижәлелеген күтэрү һәм ирешелгән максатчан күрсәткечлэрне саклап калу максатларында, Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 1 июнендәгә 761 номерлы «2012 - 2017 елларга балалар мәнфәгатлэрэндә гамәллэрнен милли стратегиясе турында» Указы белән билгеләнгән, педагогик хезмэткэрлэр вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеменә керүче хезмэткэрлэргә, төп эш урыны һәм төп вазыйфасы буенча, чаралар булганда, бер тапкыр бирелә торган акчалата түлөү башкарыла. Түлөүнен тәртибе, шартлары һәм конкрет күлөмө күрсәтелгән максатларда өстәмә белем бирү мәгариф оешмасының локаль норматив актлары белән билгеләнә.

5.7. Авыл жирлегендә (B_{sm}) эшлэгән өчен белгечлэргә түлөүлэр мәгариф хезмэткэрлэрэнә бирелә, алар педагогик хезмэткэрлэр вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнэрэнә һәм структур бүлекчөлэр житәкчелэрэнә, мэдәният, сәнгать һәм урта, әйдәүче звено һәм житәкче составтагы кинематография хезмэткэрлэрэнә, урта медицина һәм фармацевтика персоналы вазыйфаларының һәм табиблар һәм провизорлар вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнэрэнә керүче медицина хезмэткэрлэрэнә, авыл хужалыгы хезмэткэрлэрэнә һөнәри квалификация төркемнэрэнә керүче авыл хужалыгы хезмэткэрлэрэнә, икенче һәм өченче дәрәжә хезмэткэрлэрэнә һөнәри квалификация төркемнэрэнә керүче авыл хужалыгы хезмэткэрлэрэнә бирелә һәм түбәндәгә формула буенча исәпләнә:

$$B_{sm} = D_{sm} \times \frac{H_f}{H_N},$$

биредә:

D_{sm} - 1 388 сумга тигез авыл жирендә эшлэгән өчен түлөү күлөмө;

H_f - өстәмә белем бирү оешмаларында эшлөүнен факттагы сәгатлэрә;

H_N - өстәмә белем бирү оешмалары хезмэткэрлэрэнә эш хакы ставкасы өчен әлегә Нигезләмәнә III бүлегендә билгеләнгән сәгать нормасы.

Авыл жирендә эшлэгән өчен белгечлэргә түлөүлэр шулай ук шәһәр тибындагы поселоклар нигезендә төзелгән түбәндәгә шәһәр жирлеклэрэндә урнашкан өстәмә белем бирү оешмалары хезмэткэрлэрэнә дә бирелә:

Апас;

Балтач;

Байлар Сабасы;

Балык Бистәсе.

5.8. Өстәмә белем бирү оешмаларында сыйфат өчен түлүүләр.

5.8.1. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түлүүләр аерым бер чордагы хезмэт нәтижәләре буенча мәгариф хезмәткәрләренә, мәдәният хезмәткәрләренә, медицина хезмәткәрләренә, авыл хужалыгы хезмәткәрләренә төп эш урыны (укытучылар һәм укытучылар вазыйфасын биләүче хезмәткәрләрдән тыш) буенча билгеләнә. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түлүүләр күләменә йогынты ясый торган төп критерий булып өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре эшчәнлегенең нәтижәлелеген бәяләү критерийларының ин чик күрсәткечләренә ирешү тора.

5.8.2. Өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре эшчәнлегенең нәтижәлелеген бәяләү критерийлары, өстәмә белем бирү оешмасы белән идарә итүнең дөүләт-ижтимагый характерын тәэмин итүче орган белән килештереп, өстәмә белем бирү оешмасы житәкчесе тарафыннан раслана. Өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре эшчәнлегенең нәтижәлелеген бәяләү критерийларының әһәмияте һәм түлүүләр башкару шартлары өстәмә белем бирү оешмасы алдына куелган бурычлар нигезендә ел саен билгеләнә.

5.8.3. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түлүүләр күләме, тәртибе һәм шартлары өстәмә белем бирүне оештыруның локаль норматив актлары һәм коллектив килешүләр белән билгеләнә.

5.8.4. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түлүүләр (B_{kj}) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kj} = \frac{FOT_k}{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m (I_{ij} \times K_i)} \times \sum_{i=1}^n (I_{ij} \times K_i),$$

биредә:

FOT_k - башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түлүгә каралган хезмэт өчен түлү фонды;

I_{ij} - j -хезмәткәр буенча эшчәнлек нәтижәлелеген бәяләүнең нормалаштырылган i -критерие;

K_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеген бәяләүнең i -критерие чагыштырмача коэффициенты;

n - эшчәнлекнең нәтижәлелеген бәяләү критерийлары саны;

m - өстәмә белем бирү оешмасы хезмәткәрләре саны.

5.8.5. Эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерийларын нормалаштыру төрле зурлыктагы нәтижәлелек критерийларын чагыштыруны тәэмин итә. Нормалаштыру - эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие (иң яхшысы һәм иң начары) күрсәткечләренең диапазонын сайлаудан гыйбарәт, шуларның берсе нульгә тигезләнган критерийга, икенчесе - бердәй күрсәткечкә туры килә. Чын мәгънәсе булганда эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие күрсәткечләренең диапазоны чикләрендә нәтижәлелек критерие ачыкланганда эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие нульдән алып берәмлекләргә кадәр билгеләнә. Чынлыкта нәтижәлелек критерие иң начар күрсәткечтән түбәнрәк булганда, норматив критерийның әһәмияте нульгә тигез була, иң яхшысы - берәмлектән югарырак булганда.

5.8.6. Эшчәнлекнең нәтижәлелеген билгеләүдән чыгып, нормальләшкән критерий эшчәнлекнең нәтижәлелеген билгеләүдән туры булырга мөмкин (уңай динамика критерийның мәгънәсен арттыру белән билгеләнә) һәм киресенчә (уңай динамика критерийның мәгънәсен киметү белән билгеләнә).

5.8.7. Аның мәгънәсенә турыдан-туры бәйләлектә нормалаштырылмаган критерий (I_i) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$I_i = \frac{FI_i - L_i}{M_i - L_i},$$

биредә:

FI_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие фактик әһәмияткә ия;

M_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие иң яхшы әһәмияткә ия;

L_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие иң начар әһәмияткә ия.

5.8.8. Эшчәнлекнең нәтижәлелегенең нормалаштырылмаган критерие, аның мәгънәсенә кире карап, критерий (I_i) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$I_i = 1 - \frac{FI_i - L_i}{L_i - M_i},$$

биредә:

FI_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие фактик әһәмияткә ия;

M_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие иң яхшы әһәмияткә ия;

L_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие иң начар әһәмияткә ия.

5.8.9. Язгы коэффициентлар белән эшчәнлекнең нәтижәлелеге критерие өстенлеге дәрәжәсе билгеләнә. Иң өстенлекле критерийга иң зур коэффициент бирелә. Чагыштырма үлчәү коэффициенты (K_i) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$K_i = \frac{VK_i}{\sum_{i=1}^n VK_i},$$

кайда VK_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеген бәяләүнең i-го критерие коэффициенты.

5.8.10. Хезмәткәрләр эшчәнлегенең нәтижәлелеге критерийлары буенча үлчәү коэффициентларының иң чик жыелма күләме 11 - 14 нче таблицаларда күрсәтелгән.

11 нче таблица

Мәгариф хезмәткәрләре эшчәнлегенең нәтижәлелеге критерийлары буенча чагыштыру коэффициентларының иң чик гомуми күләме

№ п/п	Вазыйфаның исеме	Квалификация дәрәжәсе	Үлчәм коэффициентларының иң чик жыелма күләме
1	2	3	4
1. ярдәмчел уку-юрдәмчел төркемнең һөнәри квалификация төркеме беренче дәрәжәдәге персонал			
1.1.	Уку часте секретаре	Беренчесе	5

2. Вазыйфаларның һөнәри квалификация төркеме педагогик хезмәткәрләр			
2.1.	Хезмәт буенча инструктор	Беренчесе	45
2.2.	Физик культура инструкторы	Беренчесе	45
2.3.	Музыкаль житәкче	Беренчесе	45
2.4.	Өлкән вожатый	Беренчесе	45
2.5.	Инструктор-методист	Икенче	50
2.6.	Концертмейстер	Икенче	50
2.7.	Өстәмә белем бирү педагогы	Икенче	50
2.8.	Педагог-өештирүчы	Икенче	50
2.9.	Социаль педагог	Икенче	50
2.10.	Тренер-укытучы	Икенче	50
2.11.	Тәрбияче	Өченчесе	55
2.12.	Методист	Өченчесе	55
2.13.	Педагог-психолог	Өченчесе	55
2.14.	Өлкән инструктор-методист	Өченчесе	55
2.15.	Өстәмә белем бирүче өлкән педагог	Өченчесе	55
2.16.	Өлкән тренер-укытучы	Өченчесе	55
2.17.	Укытучы (профессорлар-укытучылар составына кертелгән мөгаллимнәр вазыйфаларыннан тыш)	Дүртенче	60
2.18.	Физик тәрбия житәкчесе	Дүртенче	60
2.19.	Өлкән тәрбияче	Дүртенче	60
2.20.	Өлкән методист	Дүртенче	60
2.21.	Тьютор (югары һәм өстәмә һөнәри белем бирү өлкәсендә эшләүче тьюторлардан тыш)	Дүртенче	60
3. Житәкчеләр вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме структур бүлекчеләр			
3.1.	Структур бүлек мөдире (башлыгы) : балаларга өстәмә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы кабинет, лаборатория, бүлек, бүлек, сектор, укыту-консультация пункты, укыту (укыту-житештерү) остаханәсе һәм башка структур бүлекчеләр (икенче квалификация дәрәжәсенә кертелгән	Беренчесе	65

	структур бүлекчэлэр житэкчелэрэннэн тыш)		
3.2.	Белем бирү программасын һәм балаларга өстәмә белем бирү программасын гамэлгә ашыручы аерымланган структур бүлекчә мөдире (башлығы)	Икенче	70

12 нче таблица

мәдәният хезмәткәрләре эшчәнлегенең нәтижәлелеге критерийлары буенча чагыштыру коэффициентларының иң чик жыелма күләме

N п/п	Вазыйфаның исеме	Чагыштыру коэффициентларының иң чик жыелма күләме
1	2	3
1. Мәдәният, сәнгать һәм урта звено кинематографиясе хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
1.1.	Костюмер мөдире	35
1.2.	Аккомпаниатор	35
1.3.	Культоештыручы	35
2. Алдынгы звено мәдәният хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
2.1.	Китапханәче	40
2.2.	Әйдәп баручы китапханәче	42
2.3.	Баш китапханәче	45
2.4.	Аккомпаниатор-концертмейстер	40
2.5.	Тавыш операторы	40
2.6.	Рәссам-декоратор	45
3. Мәдәният учреждениеләренең житәкче составы вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
3.1.	Музей бүлеге (сектор) мөдире	50
3.2.	Китапханәнең бүлек (сектор) мөдире	50
3.3.	Режиссер (дирижер, балетмейстер, хормейстер)	55
3.4.	Балетмейстер-куючы	55
3.5.	Сәнгать житәкчесе	55

13 нче таблица

Медицина хезмэткэрлэре эшчэнлегенең нәтижәлелеге критерийлары буенча авырлык коэффициентларының чик гомуи күләме

N п/п	Вазыйфаның исеме	Үлчәм коэффициентларын ың иң чик жыелма күләме
1. Урта медицина һәм фармацевтика персоналы вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
Өченче квалификация дәрәжәсе		
1.1.	Шәфкать туташы (медбрат)	40
1.2.	Массаж шәфкать туташы (массаж медбраты)	40
Дүртенче квалификация дәрәжәсе		
1.3.	Фельдшер	45
Бишенче квалификация дәрәжәсе		
1.4.	Өлкән шәфкать туташы (өлкән медицина абыйсы)	50
2. Табиблар һәм провизорлар вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
2.1.	Табиб-белгечләр (өченче һәм дүртенче квалификация дәрәжәләренә кертелгән табиблардан тыш)	60

14 нче таблица

**Үлчәм коэффициентларының иң чик жыелма күләме
авыл хезмэткэрлэре эшчэнлегенең нәтижәлелеге критерийлары буенча
хужалык**

N п/п	Вазыйфаның исеме	Үлчәм коэффициентларын ың иң чик жыелма күләме
1	2	3
1. "Икенче дәрәжәдәге авыл хужалыгы хезмэткэрлэре вазыйфалары" һөнәри квалификация төркеме		
1.1.	Ветеринария фельдшеры	45
1.2.	Үсемлекләренә саклау буенча агроном (урта квалификация)	45
2. "Өченче дәрәжәдәге авыл хужалыгы хезмэткэрлэре вазыйфалары" һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе		
2.1.	Агроном	55
2.2.	Ветеринария табибы	55
2.3.	Зоотехник	55

Икенче квалификация дәрәжәсе		
2.4.	Агроном икенче категория	60
2.5.	Икенче категорияле ветеринария табибы	60
2.6.	Икенче категорияле зоотехник	60
Өченче квалификация дәрәжәсе		
2.7.	Агроном первой категория	63
2.8.	Беренче категорияле ветеринария табибы	63
2.9.	Беренче категорияле зоотехник	63
Дүртенче квалификация дәрәжәсе		
2.10.	Алып баручы агроном	65
2.11.	Алып баручы ветеринария табибы	65
2.12.	Алып баручы зоотехник	65
3. "Дүртенче дәрәжәдәге авыл хужалыгы хезмәткәрләре вазыйфалары" һөнәри квалификация төркеме		
3.1.	Баш агроном	70

5.8.11. Өстәмә белем бирүне оештыру эшчәнлегенең нәтижәлелеге критерийлары һәм белем бирү оешмалары типлары киселешендә аларның саллы коэффициентлары Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан раслана.

5.8.12. Өстәмә белем бирү оешмаларында башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыру характерындагы түләүләр фонды (FOT_k) төзелә, аның күләме түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$FOT_k = FOT_{do} \times \frac{D_k}{100\%},$$

биредә:

FOT_{do} - төп эш урыны буенча хезмәткәрләрнең вазыйфай окладлары буенча өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең хезмәтенә түләү фонды (укытучылар һәм укытучылар вазыйфасын биләгән хезмәткәрләрдән тыш);

D_k - башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыру характерындагы түләүгә хезмәт өчен түләү фонды өлеше.

Эшләгән эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыру характерындагы түләүгә хезмәт өчен түләү фондының тәкъдим ителә торган өлеше 15 процент күләмендә кабул ителә.

VI. Компенсация характерындагы түләүләр

6.1. Өстәмә белем бирү оешмаларында компенсация характерын түләүгә түбәндәгеләр керә:

зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмәт шартлары булган эшләрдә эшләүче хезмәткәрләргә түләүләр;

нормаль шартлардан читлэшкэн шартларда (төрле квалификация эшлэрен башкарганда, һөнэрлэрне (вазыйфаларны) берләштергәндә, югары хезмэт белән эшлэгәндә, төнлэ эшлэгәндә һәм нормаль шартлардан читкә тайпылган башка шартларда эшлэр башкарганда) эшлэгән өчен түләүлэр;

эшчәнлек үзенчәлеге өчен түләүлэр.

6.2. Компенсация характерындагы түләүлэр, аларны гамәлгә ашыру күләмнәре һәм шартлары хезмэт законнары һәм хезмэт хокукы нормалары булган башка норматив хокукый актлар нигезендә күмәк шартнамәлэр, локаль норматив актлар, хезмэт шартнамәсе белән билгеләнә.

6.3. Зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмэт шартлары булган эшлэрдә эшлөүче хезмәткэрлэргә компенсация характерындагы түләүлэр (B_{kh}) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kh} = \left(O_b \times \frac{H_{fk}}{H_N} + P \right) \times \frac{D_{kh}}{100\%},$$

биредә:

O_b - әлеге Нигезләмәнәң II бүлгә нигезендә кабул ителә торган өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткэрлэрнең база оклады күләме;

H_{fk} - фактта эшләнгән вакыт, аның буенча законнарда компенсация характерын түлөү каралган;

H_N - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткэрлэрнең эш хакы ставкасы өчен әлеге Нигезләмәнәң III бүлгәндә билгеләнгән сәгать нормасы;

P - китап тарату продукциясе һәм вакытлы басмалар белән тәмин итүгә 100 сум күләмендә компенсация педагогик хезмәткэрлэргә укуы йөкләнешенә пропорциональ рәвештә, әмма төп эш урыны буенча бер ставкага гына билгеләнә;

D_{kh} - Россия Федерациясе Хезмэт кодексы нигезендә билгеләнә торган зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмэт шартлары булган эшлэрдә эшлөүче компенсация характерын түлөү өчен өстәмәлэр күләме.

Зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмэт шартлары булган эшлэрдә эшлөүче хезмәткэрлэргә хезмэт өчен түлөү, нормаль хезмэт шартлары булган эшлэрнең төрле төрлэре өчен билгеләнгән хезмэт хакы белән чагыштырганда, хезмэт шартларын махсус бәялөү нигезендә, 4 процент күләмендә билгеләнә.

6.4. Нормаль эшлэрдән (төрле квалификация, һөнэр (вазыйфалар) берләштергәндә, гадәттән тыш эшлэгәндә, төнлэ эшлэгәндә һәм нормаль шартлардан читлэшкэн башка шартларда башкарган өчен компенсация характерындагы түләүлэр төнлэ эшлөү өчен һәр сәгать эшлөү өчен билгеләнә, ул гадәти шартларда эшлөү белән чагыштырганда югары күләмдә түләнә, әмма законнарда һәм башка норматив хокукый актларда билгеләнгән күләмнәрдән ким түгел.

Хезмәткэрне эшкә график белән билгеләнгән ял көнендә яки эш көне булмаган бәйрәм көнендә жәлеп иткән очракта, эш эш хакы алуы хезмәткэрлэргә икедән дө ким булмаган күләмдә түләнә, шул ук вакытта эш айлык нормадан тыш башкарылган булса, кимендә бер көнлек яки бер сәгатьлек база ставкасы күләмендә хезмэт хакы түләнә.

6.4.1. Ял көннәрендә яки ял көнендә эшлэгән хезмәткэр теләге белән аңа икенче ял көне бирелергә мөмкин. Бу очракта ял яки эшләми торган бәйрәм көнендә эш бер күләмдә түләнә, ә ял көне түләнми.

6.5. Эшчәнлек үзенчәлекләре өчен компенсация характерындагы түләүлэр медицина һәм фармацевтика хезмәткэрлэре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткэрлэрне аерым учреждениеләрдә (B_{sd}) бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{sd} = O_d \times \frac{D_{sd}}{100\%},$$

биредә:

O_d - өстәмә белем бирү оешмаларының медицина хезмәткәрләренең вазыйфаи оклады;

D_{sd} - эшчәнлекнең үзенчәлеге өчен өстәмәләр күләме, ул 16,2 процентка тигез итеп кабул ителә.

6.5.1. Өстәмә белем бирүнең әлеге оешмасында эшнәң конкрет шартларын исәпкә алып, бүлекчәләр һәм вазыйфалар эшчәнлекнең үзенчәлеге өчен өстәмә түләүләр билгели торган хезмәткәрләр вазыйфалары исемлегенә, эшләр мәнфәгатен тәкъдим итәргә вәкаләтле сайланулы профсоюз органы яисә башка орган белән килештереп, һәр учреждение тарафыннан раслана.

VII. Житәкче урынбасары, баш бухгалтер, өстәмә белем бирү оешмасы житәкчесенә Хезмәт хакын билгеләү тәртибе

7.1. Өстәмә белем бирү оешмалары житәкчеләренә, аларның урынбасарларының һәм төп бухгалтерларның хезмәт хакы вазыйфаи окладлардан, компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләрдән тора.

7.2. Өстәмә белем бирү оешмасы житәкчесенә вазыйфаи оклады Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан, хезмәт хакы (O_d) төркеменә бәйлә рәвештә, уку елы башына бер тапкыр билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$O_d = O_b \times \frac{H_f}{H_N},$$

биредә:

O_b - житәкченә төп оклады күләме;

H_f - фактик эш сәгатьләре саны;

H_N - өстәмә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә эш хакы ставкасы өчен әлеге Нигезләмәнә III бүлегендә билгеләнгән сәгать нормасы.

7.3. Өстәмә белем бирү оешмалары житәкчеләре урынбасарларының һәм баш бухгалтерларының вазыйфаи окладлары әлеге өстәмә белем бирү оешмалары житәкчеләренә вазыйфаи окладларыннан 20 - 30 процентка түбәнрәк билгеләнә.

7.4. Өстәмә белем бирү мәгариф оешмасы житәкчесенә башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыргыч характердагы түләүләр, эшчәнлекләренә нәтижәләгә критерийлары нигезендә билгеләнгән эшчәнлек нәтижәләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

Өстәмә белем бирү оешмасы житәкчесенә башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимул характерын түләү ай саен, бер ел эшләү йомгаклары буенча, мөһим һәм аеруча мөһим биремнәрне үтәгән өчен башкарылырга мөмкин.

7.5. Житәкчеләрнең хезмәте өчен түләү төркеме, төп окладларның һәм башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыру характерындагы түләүләрнең күләме өстәмә белем бирү оешмалары житәкчеләренә 15 нче таблицада бирелгән.

7.6. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыргыч характердагы түләүләр, жирле норматив актларда билгеләнгән эшчәнлек нәтижәләгә критерийлары нигезендә билгеләнгән эшчәнлек нәтижәләрен исәпкә алып, өстәмә белем бирүне оештыруның житәкче урынбасарларына,

баш бухгалтерына билгеләнә. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыргыч характердагы түләүләр житәкче урынбасарларына, баш бухгалтерга ай саен, квартал саен, бер ел эшләр йомгалары буенча, мөһим һәм аеруча мөһим биремнәрне үтәгән өчен кертелергә мөмкин. Житәкче урынбасарларына, баш бухгалтерга кызыксындыру характерындагы түләүләрнең чик дәрәжәсе өстәмә белем бирү оешмасы житәкчесенең үтәләр торган эшләр сыйфаты өчен кызыксындыру характерындагы түләүләрнең 70 проценты дәрәжәсендә билгеләнә.

15 нче таблица

Өстәмә белем бирү оешмасы житәкчеләренә башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен житәкчеләрнең хезмәт хакы, база хезмәт хакы һәм стимуллаштыручы характердагы түләүләр күләме буенча төркем

Житәкчеләрнең хезмәте өчен түләү төркеме	Күләмле күрсәткечләрнең әһәмияте (уку елы башына дәүләт бирем нигезендә укучыларның саны), кеше	База оклады, сум	Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыру характерындагы түләүләр, сум
1	2	3	4
1	1 - 200	28 000	3 000
2	201 - 400	30 000	4 000
3	401 - 700	34 000	4 000
4	701 - 1 200	35 000	5 000
5	1 201 - 1 800	38 000	6 000
6	1 801 һәм аннан югарырак	40 000	7 000

7.7. Житәкчеләр, житәкчеләр урынбасарлары, өстәмә белем бирү оешмаларының баш бухгалтерлары эшчәнлегенә нәтижеләгән критерийлары һәм аларның саллы коэффициентлары өстәмә белем бирү оешмалары карамагында булган Татарстан Республикасы тармак министрлыктары тарафыннан раслана.

7.8. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыручы түләүләр (B_k) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_k = B_C \times K_{VK},$$

биредә:

B_C - башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр күләме, ул 15 нче таблицада китерелгән;

K_{VK} - сыйфат критерийларын үтәү коэффициенты.

7.9. Компенсация характерындагы түләүләр учреждение житәкчесе, аның урынбасарлары, өстәмә белем бирү оешмасының баш бухгалтеры өчен Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә билгеләнә.

VIII. Фондны формалаштыру һәм куллану тәртибе өстәмә белем бирү оешмаларының хезмәтенә түләү

8.1. Өстәмә белем бирү оешмаларында хезмэт өчен түләү фондын төзү норматив чыгымнар, күлэм күрсәткечләр саны нигезендә билгеләнгән агымдагы финанс елына өстәмә белем оештыру чаралары күлэме чикләрендә гамәлгә ашырыла һәм өстәмә белем бирү оешмаларында финанс-хужалык эшчәнлеге планында чагыла.

8.2. Әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән вазыйфаи окладларны исәпләү, компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түлүүләр агымдагы финанс елына өстәмә белем бирүне оештыруның финанс-хужалык эшчәнлеге планында каралган акчалар исәбеннән (эшче, эшче мәдәният, сәнгать һәм кинематография гомумтармак һөнәрләре, житәкчеләрнең, белгечләрнең һәм хезмәткәрләрнең гомумтармак вазыйфалары хезмәткәрләрен дә кертеп) өстәмә белем бирүне оештыру хезмәткәрләренә башкарыла.

8.3. Түләүле хезмәтләр күрсәтүдән алынган керемнәрне дә кертеп, финанс белән тәмин итүнең барлык чыганаclarы исәбеннән өстәмә белем бирү оешмаларының финанс-хужалык эшчәнлеге планын үтәү барышында урнашкан хезмәткә түләү фонды икътисады тиешле чор (ай, квартал, бер ел) өчен әлеге Нигезләмәнең нормаларын исәпкә алып кабул ителгән өстәмә белем бирүне оештыруның локаль норматив актлары нигезендә кызыксындыру түлүүләренә жиберелергә мөмкин.

Хезмәт өчен түләү фонды экономиясе булганда, кызыксындыру түлүүләре вазыйфаларның һөнәри квалификация төркеме хезмәткәрләренә бирелә, алар буенча хезмәт өчен түләү фонды экономиясе барлыкка килде (эшче, эшче мәдәният, сәнгать һәм кинематография гомумтармак һөнәрләре, житәкчеләрнең, белгечләрнең һәм хезмәткәрләрнең гомумтармак вазыйфалары хезмәткәрләренә һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләрен дә кертеп).

Хезмәт өчен түләүнең минималь күлэме турында» 2000 елның 19 июнендәге 82-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән хезмәткә түләүнең өч тапкыр минималь күләменнән артырга тиеш түгел (бу чорда хезмәт нормасын (хезмәт вазыйфаларын) үтәгән эш вакыты нормасын исәпкә алып, өстәмә белем бирү оешмасы хезмәткәренә тиешле чор өчен түләүне экономияләү исәбенә башкарылган кызыксындыру түлүүләре күлэме агымдагы елның 1 гыйнварына (педагогик хезмәткәрләр вазыйфаларының, өстәмә белем бирү оешмасы житәкчесенең һөнәри квалификация төркемнәрен биләгән хезмәткәрләрдән тыш) өч мәртәбә арта алмый.

Хезмәт өчен түләү фондын экономияләү исәбенә кызыксындыру түлүүләре күлэме өстәмә белем бирү оешмасы житәкчесенә өстәмә белем бирү оешмасын гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә.

Финанс белән тәмин итүнең барлык чыганаclarы, түләүле хезмәтләр күрсәтүдән алынган керемнәрне дә кертеп, өстәмә белем бирүне оештыруның финанс-хужалык эшчәнлеге планын үтәү барышында барлыкка килгән хезмәткә түләү фонды экономиясеннән файдаланган өчен жаваплылык өстәмә белем бирү оешмасы житәкчесенә йөкләнә.

Нигезләмәгә кушымта

Мәгариф хезмәткәрләренә тиешле түлүүләр бирелә торган мактаулы исемнәр һәм ведомство бүләкләре
Исемлеге

N п/п	Мактаулы исем атамасы
1	2
Совет Социалистик Республикалары Союзы составында Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының, Совет Социалистик Республикалары берлегенә, союздаш һәм автоном республикаларның мактаулы исемнәре	

1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясе Халык укытучысы
1.2.	Россия Федерациясенең атказанган укытучысы
1.3.	Россия Федерациясенең атказанган фән эшлеклесе
1.4.	Россия Федерациясенең Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
1.5.	Россия Федерациясенең житештерү буенча атказанган белем бирү мастеры
1.6.	Россия Федерациясенең Атказанган физик культура хезмәткәре
1.7.	Россия Федерациясенең атказанган мәдәният хезмәткәре
1.8.	Россия Федерациясенең атказанган рәссамы
1.9.	Россия Федерациясенең Атказанган икътисадчысы
2. Совет Социалистик Республикалары берлегенең мактаулы исемнәре	
2.1.	СССРның халык укытучысы
3. Совет Социалистик Республикалары берлеге составында союздаш республикаларның мактаулы исемнәре	
3.1.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
3.2.	Атказанган спорт эшлеклесе
3.3.	Атказанган физик культура эшлеклесе
3.4.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре
3.5.	РСФСРның атказанган тренеры
3.6.	РСФСРның атказанган мәктәп укытучысы
3.7.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү укытучысы
3.8.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү мастеры
3.9.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү хезмәткәре
3.10.	Атказанган укытучы
3.11.	Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
3.12.	Атказанган халык мәгарифе хезмәткәре
3.13.	Югары мәктәпнең атказанган эшлеклесе
3.14.	Атказанган фән һәм техника эшлеклесе
3.15.	Атказанган фән эшлеклесе
4. Совет Социалистик Республикалары берлеге составында автономияле республикаларның мактаулы исемнәре	
4.1.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
4.2.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре

4.3.	Атказанган мәктәп эшлеклесе
4.4.	Атказанган мәктәп укытучысы
4.5.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү укытучысы
4.6.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү мастеры
4.7.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү хезмәткәре
4.8.	Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
4.9.	Атказанган фән һәм мәдәният эшлеклесе
4.10.	Атказанган мәдәният хезмәткәре
4.11.	Атказанган фән һәм техника эшлеклесе
4.12.	Атказанган фән эшлеклесе
4.13.	Атказанган тренер
5. Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре	
5.1.	Татарстан Республикасы Халык укытучысы
5.2.	Татарстан Республикасының Атказанган мәктәп укытучысы
5.3.	Татарстан Республикасы Атказанган укытучысы
5.4.	Татарстан Республикасының Атказанган фән эшлеклесе
5.5.	Татарстан Республикасының Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
5.6.	Татарстан Республикасының Атказанган физик культура хезмәткәре
5.7.	Татарстан Республикасының Атказанган мәдәният хезмәткәре
5.8.	Татарстан Республикасының Атказанган икътисадчысы
5.9.	Татарстан Республикасының Атказанган тренеры
Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы (Совет Социалистик Республикалары, Россия Советлар Федератив Социалистик Республикасы) ведомство бүләкләре	
1. Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы)	
1.1.	Россия Федерациясе гомуми белем бирүнең мактаулы хезмәткәре
1.2.	Россия Федерациясе башлангыч һөнәри белемнең мактаулы хезмәткәре
1.3.	Россия Федерациясе урта һөнәри белемнең мактаулы хезмәткәре
1.4.	Россия Федерациясе югары һөнәри белемнең мактаулы хезмәткәре
1.5.	Россия Федерациясенә фән һәм техника мактаулы хезмәткәре
1.6.	Россия Федерациясе яшьләр сәясәте өлкәсендә мактаулы хезмәткәр
1.7.	Студентларның фәнни-тикшеренү эшен үстерү өчен
1.8.	Россия Федерациясе мәгариф өлкәсенә мактаулы хезмәткәре

1.9.	Россия Федерациясе балаларын һәм яшьләрен тәрбияләү өлкәсендә мактаулы хезмәткәр
1.10.	Мәгариф отличнигы
1.11.	Россия Федерациясенә тәрбия һәм агарту өлкәсендәге мактаулы хезмәткәре
1.12.	Тәрбия һәм мәгариф өлкәсе ветераны
1.13.	Л. С. Выготский медале
1.14.	"Россия Федерациясе һөнәри-техник белем отличнигы" билгесе
1.15.	"Шәфкатьлелек һәм хәйриячелек өчен" күкрәк билгесе
1.16.	"Профессиягә тугрылык өчен" күкрәк билгесе
1.17.	"Яшьлек һәм һөнәри осталык" күкрәк билгесе
1.18.	"Мактаулы остаз" күкрәк билгесе
1.19.	Россия Федерациясе Фән һәм югары белем министрлыгының "Ветеран" күкрәк билгесе
1.20.	«Аяусыз һәм мактауга лаек хезмәт өчен» медале;
1.21.	"Мәгариф һәм фәнни-технологик үсеш өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруга керткән өлеше өчен" медале
1.22.	Россия Федерациясе Фән һәм югары белем министрлыгының "Мактаулы хезмәткәре" исеме
1.23.	"Яшь галим" күкрәк билгесе
1.24.	Россия Федерациясе Фән һәм югары белем министрлыгының Мактау грамотасы
2. Халык мәгарифе министрлыгы, СССР Мәгариф министрлыгы (РСФСР)	
2.1.	«СССРның мәгариф отличнигы» билгесе
2.2.	"Халык мәгарифе отличнигы" билгесе
2.3.	«СССРның һөнәри техник белем бирү отличнигы» билгесе
2.4.	«РСФСР һөнәри техник белем бирү отличнигы» билгесе
2.5.	"Физик культура һәм спорт отличнигы" билгесе

2 нче таблица

**Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы мактаулы исемнәре,
Совет Социалистик Республикалары, союздаш
Советлар Союзы составында автономияле республикалары
Мәдәният хезмәткәрләренә кызыксындыру характерындагы түләүләр бирелә**

N п/п	Мактаулы исем атамасы
1	2

1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясенең халык артисты
1.2.	Россия Федерациясенең халык рәссамы
1.3.	Россия Федерациясенең атказанган артисты
1.4.	Россия Федерациясенең атказанган мәдәният хезмәткәре
1.5.	Россия Федерациясенең атказанган рәссамы
2. Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре	
2.1.	Татарстан Республикасының Халык артисты
2.2.	Татарстан Республикасы Халык язучысы
2.3.	Татарстан Республикасының Халык шагыйре
2.4.	Татарстан Республикасының Халык рәссамы
2.5.	Татарстан Республикасының Атказанган артисты
2.6.	Татарстан Республикасының Атказанган сәнгать эшлеклесе
2.7.	Татарстан Республикасының Атказанган мәдәният хезмәткәре
3. Советлар Социалистик Республикалары берлегенең мактаулы исемнәре	
3.1.	СССРның халык артисты
3.2.	СССРның халык рәссамы
4. Совет Социалистик Республикалары берлеге составында союздаш республикаларның мактаулы исемнәре	
4.1.	Атказанган пропагандачы
4.2.	Халык артисты
4.3.	Атказанган артист
4.4.	Атказанган сәнгать эшлеклесе
4.5.	Халык рәссамы
4.6.	Атказанган рәссам
4.7.	Халык язучысы
4.8.	Атказанган язучы
4.9.	Халык шагыйре
4.10.	Халык жырчысы
4.11.	Халык акыны
4.12.	Атказанган журналист
4.13.	Атказанган мәдәният эшлеклесе

4.14.	Атказанган мэдэни-агарту эше хезмэткэре
4.15.	Атказанган мэдэният хезмэткэре
4.16.	Атказанган китапханэче
4.17.	Гамэли сэнгаты остасы
4.18.	Атказанган халык ижаты мастеры
4.19.	Атказанган фэн эшлеклесе
5. Советлар Социалистик Республикалары берлеге составында автономияле республикаларның мактаулы исемнэре	
5.1.	Атказанган төзүче
5.2.	Халык артисты
5.3.	Атказанган артист
5.4.	Атказанган сэнгаты эшлеклесе
5.5.	Халык рэссамы
5.6.	Атказанган рэссам
5.7.	Халык язучысы
5.8.	Атказанган язучы
5.9.	Халык шагыйре
5.10.	Атказанган журналист
5.11.	Атказанган мэдэният хезмэткэре
5.12.	Атказанган китапханэче
5.13.	Атказанган фэн һәм мэдэният эшлеклесе
5.14.	Атказанган фэн һәм техника эшлеклесе
5.15.	Атказанган фэн эшлеклесе

3 нче таблица

**Медицина хезмэткэрлэрэнэ тиешле түлүүлэр бирелэ торган мактаулы исемнэр
Исемлеге**

N п/п	Мактаулы исем атамасы
1. Россия Федерациясенэң мактаулы исемнэре	
1.1.	Россия Федерациясенэң атказанган табибы
1.2.	Россия Федерациясенэң Атказанган сэләмәтлек саклау хезмэткэре
1.3.	Россия Федерациясе сэләмәтлек саклау отличнигы
2. Татарстан Республикасының мактаулы исемнэре	

2.1.	Татарстан Республикасының Атказанган табибы
2.2.	Татарстан Республикасының Атказанган сәламәтлек саклау хезмәткәре

4 нче таблица

**Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалар Берлеге,
Совет Социалистик Республикалар Берлеге составындагы Союз һәм автономияле
республикаларның мактаулы исемнәре, спорт исемнәре исемлеге, алар булган өчен
физик культура хезмәткәрләренә стимуллаштыру характерындагы түләүләр
исемлеге**

N п/п	Мактаулы исем, спорт исеми
1	2
1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре, спорт исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясенең Атказанган физик культура хезмәткәре
1.2.	Россиянең атказанган спорт мастеры
1.3.	Россиянең атказанган тренеры
1.4.	Россиянең мактаулы спорт судьясы
1.5.	Россиянең атказанган спорт мастеры халыкара класслы
1.6.	Россиянең халыкара класслы спорт мастеры
1.7.	Россия спорт мастеры
1.8.	Россия Гроссмейстеры
1.9.	Россиянең мактаулы спорт судьясы
2. Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре	
2.1.	Татарстан Республикасының Атказанган физик культура хезмәткәре
2.2.	Татарстан Республикасының Атказанган тренеры
3. Советлар Социалистик Республикалары берлегенең мактаулы исемнәре	
3.1.	СССРның атказанган спорт мастеры
3.2.	СССРның атказанган тренеры
3.3.	СССР спорт мастеры
3.4.	Халыкара класслы СССР спорт мастеры
3.5.	РСФСРның атказанган тренеры
3.6.	СССР Гроссмейстеры
4. Совет Социалистик Республикалары берлеге составында союздаш республикаларның мактаулы исемнәре	

4.1.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
4.2.	Атказанган спорт эшлеклесе
4.3.	Атказанган физик культура эшлеклесе
4.4.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре
4.5.	Атказанган тренер
5. Советлар Социалистик Республикалары берлеге составында автономияле республикаларның мактаулы исемнәре	
5.1.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
5.2.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре

5 нче таблица

**Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы мактаулы исемнәре,
Совет Социалистик Республикалары, союздаш
Советлар Союзы составында автономияле республикалар да
Алар буенча бирелә торган Социалистик Республикалар
авыл хужалыгы хезмәткәрләренә кызыксындыру характерындагы түләүләр
бирү исемлеге**

№ п/п	Мактаулы исем атамасы
1	2
1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясенең атказанган агрономы
1.2.	Россия Федерациясенең Атказанган ветеринария табибы
1.3.	Россия Федерациясенең Атказанган зоотехнигы
1.4.	Россия Федерациясенең Атказанган мелиораторы
1.5.	Россия Федерациясенең атказанган авыл хужалыгы механизаторы
1.6.	Россия Федерациясенең атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре
2. Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре	
2.1.	Татарстан Республикасы Атказанган агрономы
2.2.	Татарстан Республикасының Атказанган ветеринария табибы
2.3.	Татарстан Республикасының Атказанган терлекчесе
2.4.	Татарстан Республикасының Атказанган зоотехнигы
2.5.	Татарстан Республикасының Атказанган мелиораторы
2.6.	Татарстан Республикасының атказанган авыл хужалыгы механизаторы
2.7.	Татарстан Республикасының Атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре

3. Советлар Социалистик Республикалары берлегенең мактаулы исеменәре	
3.1.	СССРның атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре
4. Совет Социалистик Республикалары берлеге составында союздаш республикаларның мактаулы исеменәре	
4.1.	Атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре
4.2.	Атказанган агроном
4.3.	Атказанган авыл хужалыгы инженеры
4.4.	Атказанган зоотехник
4.5.	Атказанган терлекчелек хезмәткәре
4.6.	Атказанган терлекче
4.7.	Атказанган терлекчелек мастеры
4.8.	Терлекчелек остасы
4.9.	Атказанган авыл хужалыгы механизаторы
4.10.	Атказанган механизатор
4.11.	Атказанган мелиоратор
4.12.	Атказанган ветеринария табибы
5. Советлар Социалистик Республикалары берлеге составында автономияле республикаларның мактаулы исеменәре	
5.1.	Атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре
5.2.	Атказанган агроном
5.3.	Атказанган зоотехник
5.4.	Атказанган терлекче
5.5.	Атказанган авыл хужалыгы механизаторы
5.6.	Атказанган механизатор
5.7.	Атказанган ветеринария табибы

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘГАРИФ ОЕШМАЛАРЫ ЖИТӘКЧЕЛӘРЕ,
БЕЛГЕЧЛӘРЕ ҺӘМ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРЕНЕҢ ГОМУМИ ТАРМАК ҺӨНӘРЛӘРЕНЕҢ
КВАЛИФИКАЦИЯ ТӨРКЕМНӘРЕ ҺӨНӘРИ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРЕНЕҢ ХЕЗМӘТ ХАКЫ
ШАРТЛАРЫ ТУРЫНДА
НИГЕЗЛӘМӘ**

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләренең гомуми тармак һөнәрләре һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең хезмәт хакларын формалаштыру тәртибен, компенсация һәм стимуллаштыру характерындагы түләүләрнең шартларын һәм күләмнәрен, шулай ук аларны билгеләү критерийларын билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

хезмәткә түләү системасы - мәгариф оешмалары хезмәткәрләренең хезмәт өчен түләү шартларын һәм күләмнәрен билгели торган нормалар жыелмасы, төп окладларның, хезмәт хакының база ставкаларының, вазыйфай окладларының күләмнәрен дә кертеп, шулай ук федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнгән компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр;

төп оклад - тиешле һөнәри квалификация төркеменә керә торган, компенсация һәм стимуллаштыру түләүләрен исәпкә алмыйча, эшче яисә житәкче, белгеч, техник башкаручы һөнәре буенча һөнәри эшчәнлекне гамәлгә ашыручы Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары хезмәткәренә оклады;

вазыйфай оклад - компенсация һәм кызыксындыру түләүләрен исәпкә алмыйча, фактта эшләнгән бер ай эчендә хезмәт (вазыйфай) бурычларын үтәгән өчен хезмәткәрнең хезмәтенә түләүнең беркетелгән күләме;

хезмәт хакы (хезмәткәрнең хезмәт хакы) - хезмәткәрнең квалификациясенә, катлаулылыгына, башкарыла торган эшнең күләменә, сыйфатына һәм шартларына карап, хезмәт өчен түләү, шулай ук компенсация һәм стимуллаштыру түләүләре;

компенсация характерындагы түләүләр - компенсация характерындагы өстәмәләр һәм өстәмә түләүләр, шул исәптән нормаль шартлардагы эш өчен һәм компенсация характерындагы башка түләүләр;

стимуллаштыру характерындагы түләүләр - өстәмә түләүләр һәм стимуллаштыручы характердагы өстәмәләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре.

1.3. Хезмәткәрнең хезмәт хакы (хезмәт хакы) түбәндәгеләрдән билгеләнә:

вазыйфай окладларны;

компенсация характерындагы түләүләр;

стимуллаштыру характерындагы түләүләр.

**II. Гомумтармак төркемнәренң һөнәри квалификация төркемнәре
эшче, эшче мәдәният, сәнгать һөнәрләре
кинематография, житәкчеләрнең гомумтармак вазыйфалары,
мәгариф оешмалары белгечләре һәм хезмәткәрләренң база окладларын билгеләү**

2.1. Татарстан Республикасы мәгариф оешмаларының гомумтармак һөнәрләре хезмәткәрләренң база окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификация дәрәжәсе	Айга база оклады күләме, сум
"Беренче дәрәжәдәге эшче һөнәрләре" профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	19 242
Икенче квалификация дәрәжәсе	19 440
"Икенче дәрәжәдәге эшче һөнәрләре" профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	19 581
Икенче квалификация дәрәжәсе	19 755
Өченче квалификация дәрәжәсе	19 933
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	20 464

2.2. Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары житәкчеләренң, белгечләренң һәм хезмәткәрләренң гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренң нигез окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификация дәрәжәсе	Айга база оклады күләме, сум
1	2
"Беренче дәрәжәдәге хезмәткәрләренң гомумтармак вазыйфалары "һөнәри квалификация төркеме"	
Беренче квалификация дәрәжәсе	19 242
Икенче квалификация дәрәжәсе	19 440
"Икенче дәрәжәдәге хезмәткәрләренң гомумтармак вазыйфалары" һөнәри квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	19 581
Икенче квалификация дәрәжәсе	19 755
Өченче квалификация дәрәжәсе	19 933
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	20 160
Бишенче квалификация дәрәжәсе	20 346
"Өченче дәрәжәдәге хезмәткәрләренң гомумтармак вазыйфалары " һөнәри квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	20 536
Икенче квалификация дәрәжәсе	20 729

Өченче квалификация дәрәжәсе	20 926
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	21 127
Бишенче квалификация дәрәжәсе	21 353
"Дүртенче дәрәжәдәге хезмәткәрләрнең гомумтармак вазыйфалары " һөнәри квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	22 265
Икенче квалификация дәрәжәсе	22 465
Өченче квалификация дәрәжәсе	22 665

2.3. Эшче, эшче мәдәният, сәнгать һәм кинематография һөнәрләренең, житәкчеләрнең, белгечләрнең һәм хезмәткәрләрнең гомуми тармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәренең квалификация дәрәжәләренә хезмәткәрнең вазифасы һәм һөнәренең туры килүе Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгының норматив хокукый актларына ярашлы кабул ителә.

2.4. Бергәләп эшләүче хезмәткәрләргә, шулай ук тулы булмаган эш вакыты шартларында хезмәт өчен түләү, башкарылган эш күләменә карап, пропорциональ эшләнгән вакытка туры китерелә. Төп вазыйфа буенча, шулай ук бергә урнаштыру тәртибедә урнашкан вазыйфа буенча хезмәт хакы күләмнәрен билгеләү һәр вазыйфа буенча аерым башкарыла.

III. Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары житәкчеләренең, белгечләренең һәм хезмәткәрләренең Эшчеләрнең, мәдәният хезмәткәрләренең, сәнгать һәм кинематографиянең гомумтармак һөнәрләре хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфай окладлары формалаштыру тәртибе

3.1. Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары житәкчеләренең, белгечләренең һәм хезмәткәрләренең гомумтармак вазыйфалары эшчеләрнең, культура хезмәткәрләренең, сәнгатьнең һәм кинематографиянең гомумтармак һөнәрләре хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфай оклады, (O_d) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$O_d = O \times \frac{H_f}{H_N},$$

биредә:

O - әлеге Нигезләмәнең II бүлеге нигезендә кабул ителә торган эшче, эшче культурасы, сәнгате һәм кинематография гомумтармак һөнәрләре хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең база оклады күләме;

H_f - хезмәткәр өчен билгеләнгән эш вакыты давамлылыгы чикләрендә Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары хезмәткәрләренең эш сәгәтләренең факттагы саны;

H_N - Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә кабул ителә торган житәкчеләрнең, белгечләрнең һәм хезмәткәрләрнең гомумтармак һөнәрләренең хезмәт хакы (төп оклад) ставкасы өчен сәгәт нормасы (база оклады).

IV. Кызыксындыру характерындагы түләүләр

4.1. Кызыксындыру характерындагы түләүләргә хезмәткәрне хезмәтнең сыйфат нәтижәләренә стимуллаштыруга, шулай ук башкарылган эш өчен бүләкләүгә юнәлдерелгән түләүләр керә.

4.2. кызыксындыру характерындагы түләүләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

хезмәтнең интенсивлыгы өчен түләүләр;

мактаулы исемнәр булган өчен түләү;

вазыйфа буенча эш стажы өчен түләүләр;

премия һәм башка кызыксындыру түләүләре.

4.3. Хезмәтнең интенсивлыгы өчен түләүләр (B_{sd}) хезмәткәрләргә "повар" вазифасы һәм "производство мөдире", "ашханә мөдире" вазифасы буенча бирелә, хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучыларның билгеле бер категорияләре белән эшләр өчен түләү һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{sd} = O_d \times \frac{D_{sd}}{100\%},$$

биредә:

O_d - Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары җитәкчеләренең, белгечләренең һәм хезмәткәрләренең гомумтармак һөнәрләре хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфаи оклады;

D_{sd} - "повар" вазыйфасын һәм "производство мөдире", "ашханә мөдире" вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләренең хезмәт ешлыгы өчен өстәмәләр күләме 13 процент күләмендә бирелә.

4.4. Мактаулы исемнәр булган өчен (B_{pz}) түләүләр эшче, эшче мәдәният, сәнгать һәм кинематография гомумтармак һөнәрләренең, җитәкчеләрнең, белгечләренең һәм хезмәткәрләренең гомумтармак вазыйфаларына керә торган хезмәткәрләргә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times \frac{D_{pz}}{100\%},$$

биредә:

O_d - Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары җитәкчеләренең, белгечләренең һәм хезмәткәрләренең гомумтармак һөнәрләре хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфаи оклады;

D_{pz} - мактаулы исемнәр өчен өстәмәләр күләме 3 процент тәшкил итә.

4.4.1. Хезмәткәрләргә тиешле түләүләр бирелә торган мактаулы исемнәр исемлегә әлегә Нигезләмәгә кушымтада китерелгән.

4.4.2. Мактаулы исемнәр булган өчен түләү күләмнәрен билгеләү мактаулы исем бирелгән көннән башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемне алган хезмәткәрләргә аларның булуы өчен түләү хезмәткәрне сайлау буенча мактаулы исемнәрнең берсе буенча билгеләнә.

4.5. Вазыйфасы (белгечлеге) (B_s) буенча эш стажы өчен түләү, вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш озынлыгына карап, һөнәри квалификация төркемнәре һәм квалификация дәрәжәләре буенча төркемнәр буенча җитәкчеләрнең, белгечләренең һәм хезмәткәрләренең гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме хезмәткәрләренә билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_s = O_d \times \frac{D_s}{100\%},$$

биредә:

Od - Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары житәкчеләренә, белгечләренә һәм хезмәткәрләренә гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

Ds - вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы өчен өстәмәләр күләме.

4.5.1. Вазыйфа (белгечлек) буенча эш стажы өчен өстәмә күләмен түбәндәгеләр төзи:

вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы 2 дән 5 елга кадәр булганда - 2,5 процент;

вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы 5 елдан 10 елга кадәр булганда - 4 процент;

вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы 10 елдан 15 елга кадәр булганда - 5 процент;

вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы 15 елдан артык булганда - 6 процент.

4.5.2. Эш стажы үзгәргәндә вазыйфа (белгечлек) буенча эш стажы өчен түләү күләмнәрен билгеләү (үзгәртү), стажын раслаучы документлар Татарстан Республикасы мәгариф оешмасында булса яисә стажын раслый торган кирәкле документ тапшырылган көннән эш стажына ирешү хокукына ия булган көннән алып башкарыла.

4.5.3. Вазыйфалар (белгечлекләр) буенча эш стажына таблица нигезендә вазыйфалар (һөнәрләр) буенча эш вакыты исәпләнә.

Таблица

Вазыйфа (белгечлек)буенча эш стажына исәпләнгән вазыйфалар (һөнәрләр) исемлеге

N п/п	Житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләр гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәренә керә торган хезмәткәрләр вазыйфалары («баш», «өлкән» вазыйфаи исемнәрен кертәп, вазыйфа эчендәге барлык категорияләр) исеме	Эш чорлары кызыксындыру түләүләрен билгеләү өчен белгечлек буенча эш стажына кертелә торган вазыйфалар (һөнәрләр) исемнәре
1	2	3
1.	Финанс бүлеге начальнигы, план-икътисад бүлеге башлыгы, баш бухгалтер, бухгалтер, бухгалтер-ревизор, икътисадчы, бухгалтерлык исәбе һәм хужалык эшчәнлеген анализлау буенча икътисадчы, исәпләү (мәгълүмат-исәпләү) үзәгенә икътисадчысы, шартнамә һәм претензия эше буенча икътисадчы, финанс эше буенча икътисадчы, планлаштыру буенча техник, хисапчы, калькулятор, кассир, таксировщик, статистика, хисапчы	финанс бүлеге башлыгы, план-икътисадый бүлек башлыгы, баш бухгалтер урынбасары, бухгалтер, бухгалтер-ревизор, икътисадчы, бухгалтерлык исәбе һәм хужалык эшчәнлегенә анализ ясаучы, хисаплау (мәгълүмат-хисаплау) үзәгенә икътисадчысы, шартнамә һәм претензия эше буенча икътисадчы, матди-техник тәэминат буенча икътисадчы, планлаштыру буенча икътисадчы, хезмәт буенча икътисадчы, финанс эше буенча икътисадчы, планлаштыру буенча икътисадчы, планлаштыру буенча икътисадчы, хисапчы, кассир, таксировщик, статистика, салымнар һәм жыемнар буенча консультант, аудитор
2.	Матди-техник тәэмин итү икътисадчысы	матди-техник тәэминат буенча икътисадчы, матди-техник тәэмин итү бүлеге башлыгы, склад мөдире, бухгалтер, бухгалтер-ревизор, икътисадчы,

		бухгалтерлык хисабы һәм хужалык эшчәнлегенә анализ ясаучы, хисаплау (мәгълүмати-хисап) үзәгенә икътисадчысы, килешү һәм претензия эше буенча икътисадчы, сату буенча икътисадчы, финанс эше буенча икътисадчы, товар белгече, планлаштыру буенча техник, хисапчы, таксировщик, хисапчы, хисапчы
3.	Хезмәтне оештыру һәм түләү бүлеге башлыгы	хезмәтне оештыру һәм түләү бүлеге башлыгы, хезмәтне оештыру һәм житештерү белән идарә итү лабораториясе (бюро) башлыгы, хезмәт буенча норматив-тикшеренү лабораториясе башлыгы, хезмәт социологиясе лабораториясе (бюро) башлыгы, социаль үсеш бүлеге башлыгы, хезмәт буенча икътисадчы, хезмәтне нормалаштыру буенча инженер, хезмәтне оештыру һәм нормалаштыру буенча инженер, хезмәтне оештыру буенча инженер, инструктор-дактилолог, хезмәт буенча техник, социолог, нарядчы, хронометражчы
4.	Хезмәтне саклау бүлеге башлыгы, хезмәтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы буенча инженер	хезмәтне саклау бүлеге башлыгы, хезмәтне оештыру һәм хезмәт өчен түләү бүлеге башлыгы, хезмәтне оештыру һәм житештерү белән идарә итү буенча лаборатория (бюро) башлыгы, хезмәт буенча норматив-тикшеренү лабораториясе башлыгы, хезмәтне саклау һәм техника иминлеге инженеры, инженер
5.	Кадрлар бүлеге башлыгы (махсус бүлек) башлыгы, кадрлар әзерләү бүлеге башлыгы, кадрлар буенча менеджер, кадрлар буенча белгеч, кадрлар буенча инспектор, кадрлар әзерләү буенча инженер	кадрлар бүлеге башлыгы (махсус бүлек башлыгы), кадрлар әзерләү бүлеге башлыгы, персонал буенча менеджер, кадрлар буенча белгеч, кадрлар буенча инспектор, кадрлар әзерләү буенча инженер, инструктор-дактилолог, профконсультант, юрисконсульт, табельщик
6.	Социаль үсеш бүлеге башлыгы	социаль үсеш бүлеге башлыгы, кадрлар бүлеге башлыгы, кадрлар әзерләү бүлеге башлыгы, хезмәтне оештыру һәм түләү бүлеге башлыгы, хезмәтне оештыру һәм житештерү белән идарә итү лабораториясе (бюро) башлыгы, хезмәт социологиясе лабораториясе (бюросы) башлыгы, хезмәтне саклау бүлеге башлыгы, персонал буенча инженер, кадрлар буенча белгеч, инструктор-дактилолог, кадрлар буенча инспектор, хезмәтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы инженеры, хезмәтне нормалаштыру буенча инженер, хезмәтне оештыру һәм нормалаштыру буенча инженер, хезмәтне оештыру буенча инженер, хезмәт буенча техник, социолог
7.	Профконсультант	профконсультант, кадрлар бүлеге башлыгы, кадрлар буенча белгеч, кадрлар буенча инспектор, персонал буенча менеджер, психолог, социолог, халыкны эш белән тәэмин итү үзәге инспекторы, инструктор-дактилолог

8.	Юридик бүлек башлыгы, юрисконсулт	юридик бүлек башлыгы, юрисконсулт
9.	Архив мөдире, канцелярия мөдире, документ белгече, архивариус, эш башкаручы, йөкләмэләр үтәлешен контрольдә тоту буенча инспектор, секретарь, секретарь-машинист, секретарь-стенографист, күрмәүче белгеч секретаре, житәкче секретаре, экспедитор	архив мөдире, канцелярия мөдире, документлар алып баручы, архивариус, эш башкаручы, йөкләмэләр үтәлешен контрольдә тоту буенча инспектор, секретарь, секретарь-машинист, секретарь-стенографист, стенографист, күрмәүче белгеч секретаре, житәкче секретаре, паспортист, кодификатор, экспедитор
10.	Машинкада басу бюросы мөдире, күчermә-күбәйткеч бюро мөдире, машинистка	машинкада басу бюросы мөдире, күчermә-күбәйткеч бюро мөдире, машинистка, секретарь-машинистка, күчermәче
11.	Матди-техник тәэмин итү бүлеге башлыгы, хужалык бүлеге башлыгы, склад мөдире, хужалык мөдире	матди-техник тәэмин итү бүлеге башлыгы, хужалык бүлеге башлыгы, склад мөдире, хужалык мөдире, товар белгече, агент, сатып алулар агенты, тәэмин итү буенча агент, тәэмин итү буенча икътисадчы, товар белгече, йөкләр ташу буенча экспедитор
12.	Тулай торак мөдире, пропускларның дежур бюросы, комендант, администратор	пансионатның (гостиницаның) торак корпусы мөдире, тулай торак мөдире, пропусклар бюросы мөдире, ял бүлмәсе мөдире, хужалык мөдире, дежур бюро, дежурный (белешмэләр бирү буенча, залга, кунакханә катына, автомобиль йөртүчеләрнең ял итү бүлмәсенә, тулай торакка һ.б.), комендант, администратор, саклау камерасы мөдире.
13.	Гараж башлыгы	гараж башлыгы, автоколонна башлыгы, пассажир транспортын контрольдә тотучы, диспетчерлык хәрәкәте операторы һәм төяү-бушату эшләре операторы, автотехник экспертиза буенча белгеч (эксперт-автотехник), юл хужалыгы эксперты, автотранспорт йөртүчесе
14.	Житештерү мөдире, ашханә мөдире	житештерү мөдире, ашханә мөдире, пешекче
15.	Диспетчер, диспетчерлык хезмәте операторы	диспетчер, диспетчерлык хезмәте операторы, диспетчерлык хәрәкәте операторы һәм төяү-бушату эшләре операторы
16.	Фотолаборатория мөдире	фотолаборатория мөдире, фотограф, рәссам-фотограф
17.	Механик, ремонт буенча инженер-энергетик (энергетика)	ремонт цехы начальнигы, остаханә начальнигы (мөдире), механик, ремонт буенча инженер, инженер-энергетик, инженер
18.	Инженер-программист (программист), техник-программист, математик, фонд инспекторы, фонд инспекторы ассистенты	производство белән идарә итүнең автоматлаштырылган системасы бүлеге башлыгы, житештерү процессларын автоматлаштыру һәм механикалаштыру бүлеге башлыгы, инженер-программист (программист), житештерү процессларын автоматлаштыру һәм

		механикалаштыру буенча инженер, производство белән идарә итүнең автоматлаштырылган системалары буенча инженер, инженер, математик, техник-программист, техник, фонд инспекторы, фонд инспекторы, фонд ассистенты
19.	Фәнни-техник китапханә мөдире, мәгълүмат бүлеге башлыгы, мәгълүматны яклау бүлеге (лаборатория, сектор) башлыгы, фәнни-техник мәгълүмат буенча инженер, мәгълүматны яклау буенча инженер, мәгълүматны яклау буенча белгеч, мәгълүматны яклау буенча белгеч, мәгълүматны яклау буенча техник	фәнни-техник китапханә мөдире, мәгълүмат бүлеге башлыгы, фәнни-техник мәгълүмат бүлеге башлыгы, мәгълүматны яклау бүлеге (лаборатория, сектор) башлыгы, фәнни-техник мәгълүмат буенча инженер, мәгълүматны яклау буенча инженер, патент һәм уйлап табу эше буенча инженер, мәгълүматны яклау буенча инженер, техник, техник яклау буенча белгеч
20.	Техник-икътисадый тикшеренүләр лабораториясе (бюро) башлыгы, тикшеренү лабораториясе башлыгы, мәгълүмат бүлеге башлыгы, аналитик	техник-икътисадый тикшеренүләр лабораториясе (бюро) башлыгы, тикшеренү лабораториясе башлыгы, мәгълүмат бүлеге башлыгы, фәнни-техник мәгълүмат бүлеге башлыгы, аналитик
21.	Инженер-лаборант, техник-лаборант, лаборант	заводның үзәк лабораториясе башлыгы, житештерү лабораториясе башлыгы (житештерүне контрольдә тоту), инженер-лаборант, инженер, техник-лаборант, техник, лаборант
22.	Техник по инструменту, техник-технолог	житештерү бүлеге башлыгы, техник бүлек башлыгы, инструмент житештерү цехы башлыгы, житештерү процессларын автоматлаштыру һәм механикалаштыру бүлеге башлыгы, житештерү процессларын автоматлаштыру һәм механикалаштыру бүлеге башлыгы, цех башлыгы, цех (участок) башлыгы, контроль мастеры, участок мастеры, инженер, житештерү процессларын эзерләү буенча инженер, инженер-технолог, автоматлаштыру һәм механикалаштыру буенча инженер, инструментлар буенча инженер, жиһаз комплектацияләү буенча инженер, инженер-конструктор (конструктор), житештерү белән идарә итүне оештыру буенча инженер, патент һәм уйлап табу эше буенча инженер, фәнни-техник мәгълүмат буенча инженер, механик, техник,-инструмент буенча конструктор, техник-технолог
23.	Инженер	барлык атамалар кәргән инженер, житештерү бүлеге башлыгы, техник бүлек башлыгы, сынаулы житештерү цехы башлыгы, житештерү процессларын автоматлаштыру һәм механикалаштыру бүлеге башлыгы, цех (участок) башлыгы, капитал төзелеш бүлеге башлыгы, участок мастеры, механик, техник, техник-конструктор, инструмент буенча техник, техник-технолог

24.	Инженер-электроник (электроник), исәпләү (мәгълүмат-исәпләү) үзәге технигы	инженер-электроник (электроник), исәпләү (мәгълүмат-хисаплау) үзәге технигы, инженер, программист (программист), техник-программист, техник
25.	Күчермә ясаучы	сызым ясаучы, сызымчы-конструктор, копировщик, рәссам
26.	Психолог	психолог, медицина психологы, педагог-психолог, профконсультант
27.	Физиолог	физиолог, биолог
28.	Социолог	социолог, хезмәт социологиясе лабораториясе (бюросы) башлыгы
29.	Рәссам	барлык исемнәрнең рәссамнары, архитектор, сызымчы
30.	Архитектор	рәссам-конструктор (дизайнер), сызымчы-конструктор, сызым ясаучы
31.	Тылмач-дактилолог, сурдотәржемәче	тәржемәче-дактилолог, сурдотәржемәче
32.	Бүлек (ферма, авыл хужалыгы участогы) идарәчесе	бүлек (ферма, авыл хужалыгы участогы) белән идарә итүче, агроном, зоотехник
33.	Филиал директоры (житәкчесе, мөдире), башка аерымланган структур бүлекчә директоры	Икътисадый эшчәнлекнең тиешле төре хезмәткәрләре Вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәренә кертелгән вазыйфалар

4.6. Премияль һәм башка бүләкләү түләүләре хезмәткәрләргә билгеле бер вакыт (ай, квартал, ел) чоры өчен, шулай ук юбилей даталары, аерымлык билгеләре, рәхмәт хатлары, грамоталар, бүләкләр алу һәм Татарстан Республикасы белем бирү оешмасының локаль актлары һәм коллектив шартнамәләре белән билгеләнгән башка нигезләр буенча бер үк вакытта билгеләнә.

4.6.1. Премия һәм башка бүләкләү түләүләрен башкару күләме, тәртибе һәм шартлары Татарстан Республикасы белем бирү оешмаларының локаль актлары һәм коллектив килешүләр белән билгеләнә.

4.6.2. Эшчеләрнең, эшче культурасының, сәнгатьнең һәм кинематографиянең гомумтармак һөнәрләре хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә, житәкчеләрнең, белгечләрнең һәм хезмәткәрләрнең гомумтармак вазыйфаларына премия түләүләренә каралган хезмәт өчен түләү фондының тәкъдим ителә торган күләме төп вазыйфа һәм төп эш урыны буенча хезмәткәрләргә кызыксындыру характерындагы башка түләүләргә каралган хезмәт өчен түләү фондының кимендә 2 процентын тәшкил итә.

V. Компенсация характерындагы түләүләр

5.1. Татарстан Республикасы мәгариф оешмаларында компенсация характерын түләүгә түбәндәгеләр керә:

зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмәт шартлары булган эшләрдә эшләүче хезмәткәрләргә компенсация характерындагы түләүләр;

нормаль шартлардан читләшкән шартларда (төрле квалификация, һөнәр (вазыйфалар) кушканда, артык хезмәт башкарганда, төнлә эшләгәндә һәм нормаль шартлардан читләшкән башка шартларда башкарган өчен компенсация характерындагы түләүләр).

5.2. Зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмэт шартлары булган эшләрдә эшлөүче хезмәткәрләргә компенсация характерындагы түләүләр һәм нормаль (һөнәрләрне (вазыйфаларны) берләштерү, зур эш, төнлө эшлөү, хезмэт күрсәтү зоналарын киңәйтү, эштән азат итмичә эш күләмен арттыру яисә вакытлыча булмаган хезмәткәрнең вазыйфаларын башкару, хезмэт шартнамәсе белән билгеләнгән эштән азат итмичә, ялларда һәм эшләми торган бәйрәм көннәрендә эшлөү өчен) шартлары булган шартларда эшләгән өчен түләүләр тиешле финанс елына Татарстан Республикасы белем бирү оешмаларының хезмәткә түләү законнары нигезендә һәм расланган фонды чикләрендә билгеләнә.

Компенсация характерындагы түләүләр, аларны гамәлгә ашыру күләмнәре һәм шартлары хезмэт законнары һәм хезмэт хокукы нормалары, әлеге Нигезләмә булган башка норматив хокукый актлар нигезендә күмәк шартнамәләр, килешүләр, локаль норматив актлар белән билгеләнә.

5.2.1. Зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмэт шартлары булган эшләрдә эшлөүче хезмәткәрләргә компенсация характерындагы түләүләр (B_{kh}) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kh} = O \times \frac{D_{kh}}{100\%} \times \frac{H_{fk}}{H_n},$$

биредә:

O - әлеге Нигезләмәнең II бүлеге нигезендә кабул ителә торган эшче, эшче культурасы, сәнгате һәм кинематография гомумтармак һөнәрләре хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең база оклады күләме;

D_{kh} - Россия Федерациясе Хезмэт кодексы нигезендә билгеләнә торган зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмэт шартлары булган эшләрдә эшлөүче компенсация характерын түләү өчен өстәмәләр күләме.

H_{fk} - асылда закон буенча компенсация характерындагы түләүләр каралган эшләнгән вакыт;

H_n - Россия Федерациясе Хезмэт кодексы нигезендә кабул ителә торган житәкчеләрнең, белгечләрнең һәм хезмәткәрләрнең гомумтармак һөнәрләренең хезмэт хакы (төп оклад) ставкасы өчен сәгать нормасы (база оклады).

Зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмэт шартлары булган эшләрдә эшлөүче хезмәткәрләргә хезмэт өчен түләү, нормаль хезмэт шартлары булган эшләрнең төрле төрләре өчен билгеләнгән окладлар (вазыйфаи окладлар) белән чагыштырганда, хезмэт шартларын махсус бәялөү нигезендә 4 процент күләмендә билгеләнә.

5.3. Нормалдан читкә тайпылган шартларда эш өчен компенсация характерындагы түләүләр түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

төнлө эшлөү сәгате нормаль шартларда эшлөү белән чагыштырганда артыграк күләмдә түләнә, әмма хезмэт законнары һәм хезмэт хокукы нормалары булган башка норматив хокукый актлар белән билгеләнгән күләмнәрдән ким түгел;

хезмәткәрне эшкә жәлеп иткән очракта, аңа билгеләнгән ял көнендә яисә эш көне булмаган бәйрәм көнендә эш икеләтә күләмдә түләнә;

вазыйфаи оклад алучы хезмәткәрләргә оклад өстеннән кимендә бер көнлек яисә бер сәгатьлек база ставкасы күләмендә, әгәр ялларда һәм эш көне булмаган бәйрәм көне эш вакытының айлык нормасы чикләрендә башкарылса, нигез окладынан тыш икеләтә көнлек яисә сәгатьлек ставка күләмендә башкарылса, эш айлык нормадан тыш башкарылса;

ял көнендә яки эшләми торган бәйрәм көнендә эшләгән хезмәткәр теләге буенча аңа икенче ял көне бирелергә мөмкин. Бу очракта эш көне булмаган бәйрәм көнендә бер мәртәбә түләнә, ә ял көне өчен түләү түләнми;

Һөнәр (вазыйфалар) берләштергәндә, хезмәт күрсәтү зоналарын киңәйткәндә, эш күләмен арттырганда яисә, хезмәт шартнамәсе белән билгеләнгән эштән азат итмичә, вакытлыча юкка чыккан хезмәткәрнең вазыйфаларын үтәгәндә, хезмәткәргә өстәмә түләү башкарыла, аның күләме, өстәмә эшнең эчтәлеген һәм (яисә) күләмен исәпкә алып, хезмәт шартнамәсе яклары килешүе буенча билгеләнә.

Нигезләмәгә кушымта

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ, ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАР БЕРЛЕГЕ, СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАР БЕРЛЕГЕ СОСТАВЫНДАГЫ СОЮЗ ҺӘМ АВТОНОМИЯЛЕ РЕСПУБЛИКАЛАР БЕРЛЕГЕ, АЛАР БУЕНЧА СТИМУЛЛАШТЫРУ ХАРАКТЕРЫНДАГЫ ТҮЛӘҮЛӘР БИРЕЛӘ

N п/п	Мактаулы исем атамасы
1	2
1.	Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре
1.1.	Россия Федерациясенең халык артисты
1.2.	Россия Федерациясенең халык рәссамы
1.3.	Россия Федерациясенең атказанган агрономы
1.4.	Россия Федерациясенең атказанган артисты
1.5.	Россия Федерациясенең атказанган архитекторы
1.6.	Россия Федерациясенең Атказанган ветеринария табибы
1.7.	Россия Федерациясенең атказанган табибы
1.8.	Россия Федерациясенең Атказанган геологы
1.9.	Россия Федерациясенең Атказанган сәнгать эшлеклесе
1.10.	Россия Федерациясенең атказанган фән эшлеклесе
1.11.	Россия Федерациясенең атказанган жиртөзәре
1.12.	Россия Федерациясенең Атказанган зоотехнигы
1.13.	Россия Федерациясенең Атказанган уйлап табучысы

1.14.	Россия Федерациясенең Атказанган конструкторы
1.15.	Россия Федерациясенең атказанган урманчысы
1.16.	Россия Федерациясенең житештерү буенча атказанган белем бирү мастеры
1.17.	Россия Федерациясенең Атказанган машина төзүчесе
1.18.	Россия Федерациясенең Атказанган мелиораторы
1.19.	Россия Федерациясенең атказанган металлургы
1.20.	Россия Федерациясенең атказанган метеорологы
1.21.	Россия Федерациясенең Атказанган метрологы
1.22.	Россия Федерациясенең атказанган авыл хужалыгы механизаторы
1.23.	Россия Федерациясенең атказанган пилоты
1.24.	Россия Федерациясе халкына көңкүреш хезмәте күрсәтүнең атказанган хезмәткәре
1.25.	Россия Федерациясенең Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
1.26.	Россия Федерациясенең Атказанган геодезия һәм картография хезмәткәре
1.27.	Россия Федерациясе дипломатик хезмәтенең атказанган хезмәткәре
1.28.	Россия Федерациясенең Атказанган торак-коммуналь хужалык хезмәткәре
1.29.	Россия Федерациясенең Атказанган сәламәтлек саклау хезмәткәре
1.30.	Россия Федерациясенең атказанган мәдәният хезмәткәре
1.31.	Россия Федерациясенең Атказанган урман сәнәгате хезмәткәре
1.32.	Россия Федерациясенең Атказанган нефть һәм газ сәнәгате хезмәткәре
1.33.	Россия Федерациясенең Атказанган азык-төлек индустриясе хезмәткәре
1.34.	Россия Федерациясенең Атказанган балык хужалыгы хезмәткәре
1.35.	Россия Федерациясенең Атказанган элемент хезмәткәре
1.36.	Россия Федерациясенең атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре
1.37.	Россия Федерациясе халкын социаль яклауның атказанган хезмәткәре
1.38.	Россия Федерациясенең атказанган текстиль һәм жиңел сәнәгать хезмәткәре
1.39.	Россия Федерациясенең атказанган сәүдә хезмәткәре
1.40.	Россия Федерациясенең атказанган транспорт хезмәткәре
1.41.	Россия Федерациясенең Атказанган физик культура хезмәткәре
1.42.	Россия Федерациясенең Атказанган рационализаторы
1.43.	Россия Федерациясенең Атказанган эчке эшләр органнары хезмәткәре
1.44.	Россия Федерациясенең Атказанган коткаручысы
1.45.	Россия Федерациясенең Атказанган төзүчесе

1.46.	Россия Федерациясенең атказанган укытучысы
1.47.	Россия Федерациясенең Атказанган химигы
1.48.	Россия Федерациясенең атказанган рэссамы
1.49.	Россия Федерациясенең атказанган шахтеры
1.50.	Россия Федерациясенең атказанган штурманы
1.51.	Россия Федерациясенең Атказанган штурман-сынауучысы
1.52.	Россия Федерациясенең Атказанган экологы
1.53.	Россия Федерациясенең Атказанган икътисадчысы
1.54.	Россия Федерациясенең Атказанган энергетигы
1.55.	Россия Федерациясенең атказанган юристы
2.	Татарстан Республикасы дәүләт бүләкләре
2.1.	Татарстан Республикасының Мактау грамотасы
2.2.	Татарстан Республикасының Халык артисты
2.3.	Татарстан Республикасы Халык язучысы
2.4.	Татарстан Республикасының Халык шагыйре
2.5.	Татарстан Республикасы Халык укытучысы
2.6.	Татарстан Республикасының Халык рэссамы
2.7.	Татарстан Республикасы Атказанган агрономы
2.8.	Татарстан Республикасының Атказанган артисты
2.9.	Татарстан Республикасының Атказанган архитекторы
2.10.	Татарстан Республикасының Атказанган ветеринария табибы
2.11.	Татарстан Республикасының Атказанган табибы
2.12.	Татарстан Республикасының Атказанган геологы
2.13.	Татарстан Республикасының Атказанган сәнгать эшлеклесе
2.14.	Татарстан Республикасының Атказанган фән эшлеклесе
2.15.	Татарстан Республикасының Атказанган терлекчесе
2.16.	Татарстан Республикасының Атказанган жиртөзәре
2.17.	Татарстан Республикасының Атказанган зоотехнигы
2.18.	Татарстан Республикасының Атказанган уйлап табучысы
2.19.	Татарстан Республикасының Атказанган урманчысы
2.20.	Татарстан Республикасының Атказанган машина төзүчесе
2.21.	Татарстан Республикасының Атказанган мелиораторы

2.22.	Татарстан Республикасының атказанган авыл хужалыгы механизаторы
2.23.	Татарстан Республикасының Атказанган нефтьчесе
2.24.	Татарстан Республикасының Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
2.25.	Татарстан Республикасының Атказанган торак-коммуналь хужалык хезмәткәре
2.26.	Татарстан Республикасының Атказанган мәдәният хезмәткәре
2.27.	Татарстан Республикасының Атказанган сәламәтлек саклау хезмәткәре
2.28.	Татарстан Республикасының Атказанган жиңел сәнәгатъ хезмәткәре
2.29.	Татарстан Республикасының Атказанган азык-төлек сәнәгате хезмәткәре
2.30.	Татарстан Республикасының Атказанган элемтә хезмәткәре
2.31.	Татарстан Республикасының Атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре
2.32.	Татарстан Республикасының Атказанган халыкны социаль яклау хезмәткәре
2.33.	Татарстан Республикасының Атказанган халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсе хезмәткәре
2.34.	Татарстан Республикасының Атказанган транспорт хезмәткәре
2.35.	Татарстан Республикасының Атказанган физик культура хезмәткәре
2.36.	Татарстан Республикасының Атказанган рационализаторы
2.37.	Татарстан Республикасының Атказанган эчке эшләр органнары хезмәткәре
2.38.	Татарстан Республикасының Атказанган коткаручысы
2.39.	Татарстан Республикасының Атказанган төзүчесе
2.40.	Татарстан Республикасы Атказанган укытучысы
2.41.	Татарстан Республикасы Атказанган химигы
2.42.	Татарстан Республикасының Атказанган экологы
2.43.	Татарстан Республикасының Атказанган икътисадчысы
2.44.	Татарстан Республикасының Атказанган энергетигы
2.45.	Татарстан Республикасының Атказанган юристы
3.	Советлар Социалистик Республикалары берлегенң мактаулы исемнәре
3.1.	СССРның халык артисты
3.2.	СССРның халык рәссамы
3.3.	СССРның халык архитекторы
3.4.	СССРның атказанган очучы-сынаучысы
3.5.	СССРның атказанган штурман-сынаучысы
3.6.	СССРның халык табибы
3.7.	СССРның халык укытучысы

3.8.	СССРның атказанган спорт мастеры
3.9.	СССРның атказанган тренеры
3.10.	СССРның атказанган уйлап табучысы
3.11.	СССРның атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре
3.12.	СССРның атказанган сәнәгать хезмәткәре
3.13.	СССРның атказанган төзүчесе
3.14.	СССРның атказанган транспорт хезмәткәре
3.15.	СССРның атказанган элемент хезмәткәре
3.16.	СССР Кораллы Көчләренең атказанган белгече
4.	Совет Социалистик Республикалары берлеге составында союздаш республикаларның мактаулы исемнәре
4.1.	Атказанган сәнәгать хезмәткәре
4.2.	Атказанган энергетик
4.3.	Атказанган нефтьче
4.4.	Нефть остасы
4.5.	Атказанган газ сәнәгате хезмәткәре
4.6.	Атказанган нефть һәм газ сәнәгате хезмәткәре
4.7.	Атказанган шахтер
4.8.	Атказанган химик
4.9.	Атказанган машина төзүче
4.10.	Атказанган урман сәнәгате хезмәткәре
4.11.	Азык-төлек индустриясенең атказанган хезмәткәре
4.12.	Атказанган балык хужалыгы хезмәткәре
4.13.	Атказанган балыкчы
4.14.	Атказанган балыкчы
4.15.	Атказанган полиграфист
4.16.	Атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре
4.17.	Атказанган игенчелек мастеры
4.18.	Атказанган агроном
4.19.	Атказанган авыл хужалыгы инженеры
4.20.	Атказанган зоотехник
4.21.	Атказанган терлекчелек хезмәткәре

4.22.	Атказанган терлекче
4.23.	Атказанган терлекчелек мастеры
4.24.	Терлекчелек остасы
4.25.	Атказанган жир төзүче
4.26.	Атказанган авыл хужалыгы механизаторы
4.27.	Атказанган механизатор
4.28.	Игенне машина белән урып-жыю остасы
4.29.	Атказанган ирригатор
4.30.	Атказанган мелиоратор
4.31.	Атказанган гидротехник
4.32.	Атказанган ветеринария табибы
4.33.	Атказанган урманчы
4.34.	Табигатьне саклауның атказанган хезмәткәре
4.35.	Атказанган транспорт хезмәткәре
4.36.	Атказанган автотранспорт хезмәткәре
4.37.	Атказанган элементче
4.38.	Атказанган элемент хезмәткәре
4.39.	Атказанган төзүче
4.40.	Атказанган сәүдә һәм жәмәгать туклануы хезмәткәре
4.41.	Атказанган сәүдә хезмәткәре
4.42.	Атказанган сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәткәре
4.43.	Халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтүнең атказанган хезмәткәре
4.44.	Атказанган көнкүреш хезмәте хезмәткәре
4.45.	Атказанган коммуналь хужалык хезмәткәре
4.46.	Атказанган торак-коммуналь хужалык хезмәткәре
4.47.	Атказанган халыкка коммуналь һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәткәре
4.48.	Атказанган коммуналь-көнкүреш хезмәте хезмәткәре
4.49.	Халык табибы
4.50.	Атказанган сәламәтлек саклау хезмәткәре
4.51.	Атказанган табиб
4.52.	Атказанган провизор
4.53.	Атказанган фармацевт

4.54.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
4.55.	Атказанган спорт эшлеклесе
4.56.	Атказанган физик культура эшлеклесе
4.57.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре
4.58.	Атказанган тренер
4.59.	Атказанган социаль тәэмин итү хезмәткәре
4.60.	Атказанган мәктәп укытучысы
4.61.	Атказанган укытучы
4.62.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү укытучысы
4.63.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү мастеры
4.64.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү хезмәткәре
4.65.	Атказанган укытучы
4.66.	Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
4.67.	Атказанган халык мэгарифе хезмәткәре
4.68.	Югары мәктәпнең атказанган эшлеклесе
4.69.	Атказанган пропагандачы
4.70.	Халык артисты
4.71.	Атказанган артист
4.72.	Атказанган сэнгать эшлеклесе
4.73.	Халык рэссамы
4.74.	Атказанган рэссам
4.75.	Халык язучысы
4.76.	Атказанган язучы
4.77.	Халык шагыйре
4.78.	Халык жырчысы
4.79.	Халык акыны
4.80.	Атказанган журналист
4.81.	Атказанган мэдәният эшлеклесе
4.82.	Атказанган мэдәни-агарту эше хезмәткәре
4.83.	Атказанган мэдәният хезмәткәре
4.84.	Атказанган архитектор
4.85.	Атказанган китапханэче

4.86.	Атказанган келәм тукучы
4.87.	Гамәли сәнгать остасы
4.88.	Атказанган халык иҗаты мастеры
4.89.	Атказанган фән һәм техника эшлеклесе
4.90.	Атказанган фән эшлеклесе
4.91.	Атказанган геолог
4.92.	Атказанган геолог-разведчик
4.93.	Атказанган геология хезмәткәре
4.94.	Атказанган геология хезмәте хезмәткәре
4.95.	Атказанган геодезия һәм картография хезмәткәре
4.96.	Атказанган юрист
4.97.	Атказанган инженер
4.98.	Атказанган уйлап табучы
4.99.	Атказанган рационализатор
4.100.	Атказанган мастер
4.101.	Атказанган икътисадчы
4.102.	Атказанган бухгалтер
4.103.	Атказанган остаз (эшләүче, эшче) яшьләр
5.	Советлар Социалистик Республикалары берлеге составында автономияле республикаларның мактаулы исемнәре
5.1.	Атказанган сәнәгать хезмәткәре
5.2.	Атказанган химик
5.3.	Атказанган машина төзүче
5.4.	Целлюлоза-кәгазь һәм агач эшкәртү сәнәгатенең атказанган хезмәткәре
5.5.	Атказанган урман сәнәгате хезмәткәре
5.6.	Атказанган медицина сәнәгате хезмәткәре
5.7.	Атказанган медицина хезмәткәре
5.8.	Атказанган авыл хужалыгы хезмәткәре
5.9.	Атказанган агроном
5.10.	Атказанган кырчы
5.11.	Атказанган зоотехник
5.12.	Атказанган терлекче

5.13.	Атказанган жир төзүчө
5.14.	Атказанган авыл хужалыгы механизаторы
5.15.	Атказанган механизатор
5.16.	Игенне машина белән урып-жыю остасы
5.17.	Атказанган мелиоратор
5.18.	Атказанган ветеринария табибы
5.19.	Атказанган урманчы
5.20.	Атказанган транспорт хезмәткәре
5.21.	Атказанган шофер
5.22.	Атказанган машина йөртүчөсө
5.23.	Атказанган элемтәче
5.24.	Атказанган элемтә хезмәткәре
5.25.	Атказанган төзүчө
5.26.	Атказанган сәүдә һәм жәмәгать туклануы хезмәткәре
5.27.	Атказанган сәүдә хезмәткәре
5.28.	Халыкка көнкүрөш хезмәте күрсәтүнең атказанган хезмәткәре
5.29.	Атказанган көнкүрөш хезмәте хезмәткәре
5.30.	Атказанган торак-коммуналь хужалык хезмәткәре
5.31.	Атказанган сәламәтлек саклау хезмәткәре
5.32.	Атказанган табиб
5.33.	Атказанган провизор
5.34.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
5.35.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре
5.36.	Атказанган мәктәп эшлеклесе
5.37.	Атказанган мәктәп укытучысы
5.38.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү укытучысы
5.39.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү мастеры
5.40.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү хезмәткәре
5.41.	Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
5.42.	Халык артисты
5.43.	Атказанган артист
5.44.	Атказанган сәнгать эшлеклесе

5.45.	Халык рэссамы
5.46.	Атказанган рэссам
5.47.	Халык язучысы
5.48.	Атказанган язучы
5.49.	Халык шагыйре
5.50.	Атказанган журналист
5.51.	Атказанган мэдэният хезмэткэре
5.52.	Атказанган китапханэче
5.53.	Атказанган фэн һәм мэдэният эшлеклесе
5.54.	Атказанган фэн һәм техника эшлеклесе
5.55.	Атказанган фэн эшлеклесе
5.56.	Атказанган геолог
5.57.	Атказанган юрист
5.58.	Атказанган милиция хезмэткэре
5.59.	Атказанган техник
5.60.	Атказанган инженер
5.61.	Атказанган уйлап табуучы
5.62.	Атказанган рационализатор
5.63.	Атказанган икътисадчы
5.64.	Атказанган бухгалтер
5.65.	Атказанган халык хужалыгы хезмэткэре
5.66.	Атказанган рационализатор һәм уйлап табуучы